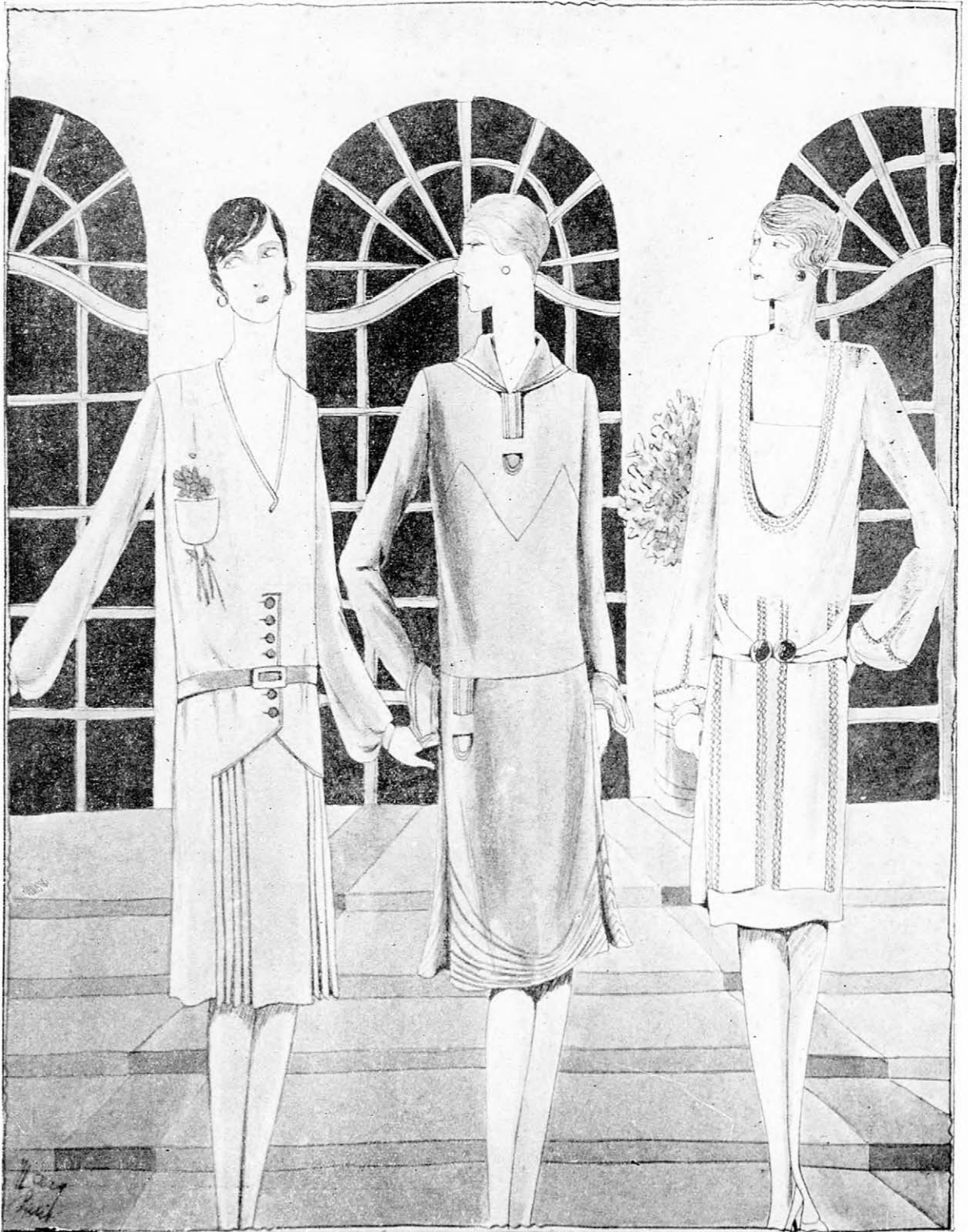

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Veres felvétele, V., Harmincad ucca 3.

HOVANYOVSZKY ILONA
BUDAPEST

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat • Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án • Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai ucca 37. szám (Berlini tér sarok) • Előfizetési ár: egész évre 17 pengő, félévre 9 pengő, negyedévre 6 pengő

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

Fekete álom

Egy angol gigász fölemelkedett s fáklyájával rávilágít az angol történelem legsötétebb bünére, melyet Magyarország ellen követtek el a trianoni élveboncolók. Rothermere lord hatalmas cikkei Európa elé tárják Trianon elvakult gonoszságát, hogy halálra ítélte, kirabolt és darabokra tépett egy nagy, erényekkel ékes, ezer esztendőös nemzetet: a magyart, melynek kulturája húszezer esztendő mélységeibe nyulik vissza s harcos és teremtő évezredek erkölcsi multján nőtt virágos terebélyé; a magyar nemzetet, mely önfeláldozó barátságának halhatatlan hősi tetteit jegyezte be a világtörténelembe, amikor a Nyugatra törő mongol és izlám ellen itt, Európa keleti kapujában a napnyugati nemzetek védelmére kelt.

Szabadítói voltunk a világnak s mégis keresztrefeszítették és kockát vetettek köntösünkre Trianonban Európa zsoldosai: a kisentente apró népei. Ránktörtek orvul s mire föleszméltünk, már elragadták érctermő hegyeinket, gyönyörű erdeinket, aranykalászos mezeinket, gazdag folyóinkat, anyagi javainkat, szellemi és erkölcsi értékeinket, amelyeket fölraktározott a magyar munka és a szorgalom. Négymillió élő magyart téptek ki nemzetünk testéből s vetettek inséges rabságba! Tizenötezer iskolát raboltak el tőlünk, színmagyar iskolákat és egyetemeket, melyek sugárzó lángelméket adtak az emberiségnek. Millió sírt! Cseh, szerb és oláh hiénák üvöltöznek apáink hantjai fölött és a minden idők legátkozottabb réme: az osztrák sas is, melynek a fészket védtük, nyugatmagyarországi temetőnkre szállt...

Istenek istene, mi történt velünk? Micsoda rettentő sötét álom szakadt ránk a trianoni fellegekből? Hét esztendeje tart, hét esztendeje nyom ez a lidércálm, hét esztendeje zsihbadozunk a ködben s tapogatjuk csonka testünket és érezzük valami tudatalatti borzadállyal, hogy lassan csurgadozik a vérünk és szakadozik a lelkünk. Forró, kavargó iszap-álm sorvaszt, a piávéi katasztrófa visszasajduló kínjai, a kommün vörös borzalmái és Trianon fekete rémei visonganak lelkünkben és verik csőrükkel zsihbadt koponyánkat. Varázslatos átok, fekete bűbáj, megrontás és árulás, hűtlenség, esküszegés, lélekrablás és minden, minden előkerült a modern sátánok iszákjából ellenünk: nagy és vigasztalan éjszakákban a bilincs és az átok fogva tart...

Csak egy maradt meg, csak egyet nem tudtak elra-

bolni tőlünk: a hitet, amellyel önmagunkban bizakodunk. Árva mécsse ez a fekete álmunknak, virrasztó lángja könnyhullatásos éjszakáknak, örökmécsse világidős életünknek és fáklyája a magyar Százmadárnak, mely az arany és a vér, a vitézség és a lángelme rejtett kincseit takarja. A magyar hit! Ez a kicsi, didergő sugara a nemzet lelkének, ez a bujdokló Veszta-láng, mely soha ki nem alvó fényével élteti öntudatlanul a rémületbe dermedt magyar nemzetet.

Mi ez a lángocska? A hazaszeretet, amellyel hiszünk a nemzet föltámadásában! Egy tudat alatti tűzpaták... Lám, egy gigászi kéz fölemelte ébresztő fáklyáját és már nyiladoz vérverejtékes álmra csukódott szemünk. Meleg áramok remegnek át rajtunk és a remény újjongó hullámaival öntik el ébredező öntudatunkat. Rezdül az alvó ideg s acélos ereje visszatér; dobban a győtrött szív, ébredésre dobban s piros malmocskái ontják a pezsdülő vért a nemzet artériáiba; a magyar szemtükör az égre tárul: Virrad már — és mozdul a kéz, mozdul a láb s a törzs lassan fölemelkedik hétesztendőös álmából: Talpra! A munka vár...

Talpra! A szántóvető fogja be az ökrét s ekéjét vesse az ugarnak a pacsirtadalos hajnalon; az iparos előbb legyen ott öt perccel a gyár kapujában; a kereskedő nyissa ki boltját korán s törölje le áruiról a hét fekete esztendőök porát; a tisztviselő bontsa szét alvó aktacsomóját, a bíró állítsa föl az igazság ragyogó mérlegét, a katona élesítse kardját az eljövendő küzdelemre, a törvényhozó szabjon új törvényt, de a szívével; a pap gyújtson világot a lelkek mélységében és a hit oltárán készüljön áldozásra; a művész teremtsen új ideálokat a nemzet életében, az író lobbantsa lángra a fáradt nemzeti gondolatot és kapcsolja be lángelméje erejével a világirodalom nagy közösségébe; a magyar anya minél több gyermeket ringasson, mert minden gyermek egy-egy égi áldás, amely megsokasítja, élteti és emeli nemzetünket az emberöltőkön keresztül; a politikus, a miniszter és az, aki a nemzet életszekerét irányítja, mind, mind egy munka- és eszmevilágban egyesülve, induljon a küzdelemre, mely a Golgota útjáról a szebb és boldogabb jövő virágos mezejére viszi a nemzetet. Arra az útra, melyet Rothermere lord tündöklő vezércikkeiben a nagy, bölcs, nemes és igazságos angol nemzet mutat meg nekünk...

Mikor a hercegprímás beteg volt

Az immár az örökkévalóságba dicsőségesen bevonult Csernoch János bíboros érseket, Magyarország hercegprímását, vallására való különbség nélkül mindenki tisztelte, becsülte, csodálta, és — ami mindezeknél többet jelent — mindenki szerette is. Tisztelték és becsülték, mert szándékai, törekvései és céljai mindig tiszták és fehérek voltak, mint fejedelmi palástjának hermelinje; csodálták, mert tudta róla mindenki, hogy azon a szédítő magasságon is, amelyen állt, mindvégig ember tudott maradni, és szerettték, mert érezte mindenki a szívéből kisugárzó nagy meleget, mely életet adott és áldást fakasztott, mint az isteni Nap.

A Szeretet vallásának igaz apostola volt János érsek, akinek mindenki „édes fia” volt. S ez az „édes fiam” megszólítás nem üres szó volt nála, aminek az érzéshez semmi köze sincs, hanem szíve legmélyéből jött. Egyszer engem is így szólított s az „édes fiam” lágysága még most is simogatja meghatott lelkemet.

Egyik budapesti közkönyvtárban volt, egy délutáni napon. Ott ültem többedmagammal az olvasóteremben és lapozgattam egy régi kiadású nagy quart-alakú kötetben, mikor belépett az ajtón, csöndesen, szinte lábujjhegyen, hogy senkit se zavarjon, és szerényen, mint valami falusi plébános, János érsek, a hercegprímás. Véletlenül történt-e vagy szándékkal, nem tudom; mellettem megállt és jószógon, halkán megtudakolta: — Miben búvárkodol, édes fiam?

— Szent Rajmond élete történetét olvasom, — feleltem.

Öminenciája meglegedetten bölintott. — Épületes tanulmány, — mondta és hozzátette: — adasd ki magadnak Fogel jezsuita páter könyvét is a szentek életéről, abban is találsz kijegyezni való adatokat, édes fiam. Ezzel továbbment.

Mikor súlyos betegen fekiült esztergomi rezidenciájában és a lapokban között orvosi jelentések egyre riasztóbbak lettek, nem álltam meg: hajóra ültem és felmentem Esztergomba, ahol életemben csak egyszer töltöttem el másfél órát, hogy lássam a hercegprímás városát az általános aggodalom napjaiban s hogy ott, vele egy ég alatt, háláljam meg az „édes fiam”-at azzal, hogy felfohászokdjam: — édes Istenem, mentsd meg a magyar hazának ezt az igaz és jó nagy emberét.

Már mikor a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság helyi hajóján Esztergom alá érkeztem és láttam az ósrégi várfalakat, amik mintegy körülpáncélozzák a hegyet; mikor láttam a várfalnak a Dunára néző oldalán az óriási kettőskeresztet; és fent, a hegynek tetején a tiszteletreméltó bazilikát: bizonyos, a régi-régi világba visszavezető hangulatok keltek a lelkemben. Ez a mohos hegy látta Szent István sugárzó alakját, látta fiát, a törekény Szent Imrét és dicső utódját, Szent Lászlót; a visegrádi vár tornyából ide szállhatott a fogoly Salamon király sóvárgó lelke és ugyancsak Visegrádból ide jöhetett sátorosinnepi nagymisékre Nagy Lajos király és felesége kísérete.

De én nem hangulatot keresni mentem Esztergomba, hanem azért, mert látni akartam a várost, ahol a hegy lába és a Duna közé ékelte területen emelkedő kétemeletes palota egyik másodemeleti szobájában fekiült betegen és várta Isten segítségével felgyógyulását János bíboros érsek, Magyarország hercegprímása.

Esztergom városa az akkori napokban egészen a hercegprímás betegségének hatása alatt volt. Ez foglalkoztatta mindenkinek lelkét, lehet mondani, hogy az egész város az ő betegága körül virrasztott, mert a legkritikusabb napon még késő éjszaka is ott szorongtak a palota városi bejárási előtt és aggodalommal lesték a híreket. És sokan bizony, ott az ucca hephupás kövezetén, imád-

koztak térdén állva a szeretett főpap felgyógyulásáért, holott két lépésnyire a palotától is van templom, mely a kritikus napokban éjszaka is nyitva volt.

Az esztergomi primási palotában már több herceg-érsek fekiült súlyos betegen, de egyikkel szemben sem nyilvánult meg oly általános mértékben a közszereket táplálta aggodalom, mint János érsek nehéz napjainak óráin. Voltak emberek, asszonyok, akik böjtöt fogadtak, vagy más kegyes fogadalmakat tettek a primás felgyógyulásáért és voltak, akik a maguk hátralevő napjait ajánlották fel Istennek a főpap féltett életéért. Sajnos, csak hiába tették.

Legmeghatóbb volt egy öreg falusi plébános ténykedése. Mikor értesült róla, hogy a primásnak feladták az utolsó kenetet, előbb sírva fakadt, azután a palota mellett lévő Szentháromság szobra előtt térdre esett és imádkozott, majd, valami szent ötletre hallgatva, egy csomó gyereket gyülekeztetett maga köré és a közeli cukrászdába vezetve, gazdagon megvendégelte a kisfiúkat, lányokat. S csak most, mikor látta az áldott lelkű öreg plébános, milyen meglegedett és boldog a gyermekesereg, csak most vezette vissza kicsi vendégeit a templomba és imádkoztatott velük a hercegprímás felgyógyulásáért. Szép és költői gondolat volt a jó öreg plébános gondolata: az ártatlan gyermekek boldog szívéből fakadó imádságot talán inkább hallgatja meg a jó Isten, mint a felnőttek fohászát. Akkor azt hittük, hogy így lesz, hogy a gyermekek könyörgése menti meg az aggastyán főpapot.

Az, hogy a hercegprímást éppen 76 éves korban döntötte ágyba a betegség, érdekes kijelentésekre adott alkalmat egy esztergomi ad-hoc uccai jósnak. — Ne aggódjatok, atyámfiai, — mondta az embergyűrűnek, mely körülvette, — a hercegprímás fel fog gyógyulni és több mint 85 éves kort fog érn. Most csak azért lett beteg, mert 76 éves, ami nagyon kritikus kor. Az ember életében a 49, 58, 67, 76, 85 és 94 éves kor a legkritikusabb; ilyen korban halnak meg a legtöbben, mert ez évszámok két számjegyének összege minden esetben 13.

— Nem igaz, — jegyezte meg valaki a gyűrűből. — Éppen 94 éves korban hal meg a legkevesebb ember.

Az uccai prófétát nem akasztotta meg ez a csipős megjegyzés. Azt mondta hittel, hogy a hercegprímás szerencsésen ki fogja állani a 76-ik év krízisét és 85 éves koráig jó egészségnek fog örüdeni. 85 éves korban megint beteg lesz (8 meg 5 egyenlő 13), de ekkor is fel fog gyógyulni és megéri Isten segítségével a 94-ik élet is.

És jellemző arra, mennyire a közóhajnak tett eleget ez a jóslat, hogy az embergyűrű minden tagja tíz fillértől ötven fillérig terjedő jutalomban részesítette a jövődömondót, sőt egy kanonok fényes pengőt nyomott a kezébe. — Adja Isten, — sóhajtott — hogy neked legyen igazságod, hogy valóra váljon a jóslatod, fiam.

... Gépem kattogása közben megszólalnak a templomi harangok, a halott hercegprímás lelkiüdvéért sírnak fel az éghez. Abba hagyom a munkát, hallgatom a harangok zengését és az isteni akaratban való megnyugvás szállja meg szomorkodó lelkemet...

Drágagyöngy-termő . . .

Drágagyöngy-termő tenger a lelkem —
S búvárkezekkel tépem Teneked:
A gyöngyszemeket!

Gyönggyé jegecült dalvirágokat
Hozok, helyezek fűzbe fonva
Szent homlokodra —:

Mint ékesítőt, mint magasztalót!
Búvárkodásra bíró Asszonyom...
S én — holtig hozom!

ábrahámfalvi vitéz Machula Béla.

Világosság

— Regény —

Irta LÁZÁR ISTVÁN

VIII.

Gyül már a tisztelt publikum... Istenem, micsoda munka volt, míg nyélbe üthették ezt az ünnepséget! Itt is akadály, ott is akadály, így nem kell, úgy nem kell, száz hercehurca mindenütt, gáncsot talál mindenki benne vagy sejt valamit mögötte; a bíró a község háza nagytermét nem akarta átengedni, mert ez tanácskozással való, nem pedig holmi vigalomra. Végigjárni a notabilitásokat, fölkelni a fővédnököt, a védnököket és a rendezőbizottságot, még pedig úgy, hogy meg ne sértsenek a világról se valakit, mert a falusi lélek érzékeny mimóza-virág, könnyensértődő, önérzetes és mingyárt megvan a harag. Megértetni a szülőkkel a gyermekek útján és személyesen is, hogy mit akar a tantestület: fölvilágosítani a falut bizonyos közérdekű kérdésekben, melyek a közjólétet elősegítik és gyarapítják s közelebb is hozzák az embereket egymáshoz, hogy érezzük a jó magyar barátság és a testvériség tiszta léleksugarát. Nagy munka volt s leginkább az nehezítette, hogy Borbáth elzárkózott mereven, hangsúlyozva, hogy ő iskolaigazgató s nem bárendező, neki az oktatás helyes vezetése a célja, nem pedig táncal egybekötött egyvelegek rendezése. Már-már úgy volt, hogy elmarad a péterpáli bál, mikor egy reggel váratlanul kijelentette: Nem bánja hát, csak valahogy deficittel ne végződjen, mert ő egy fillért sem áldoz, de még egy fityingért sem vállal felelősséget, elég, ha odaadja az iskola tekintélyét, azt azonban ígéri, hogy segítségükre lesz tanácsaival s át is nyújtotta mingyárt az ünnepség programját, jelezve, hogy a fővédnök csakis a főtiszteendő úr lehet. A főúr azonban áthárította a földesúrra azzal, hogy ő megelégszik „a vigalmi bizottság elnöke” címmel is, bár ezt sem szívesen vállalja, csak éppen a tantestület érdekében teszi meg. A fővédnök hát Bajomy nagyságos úr lett, a védnökök a község előkelőségei: a jegyző, Bajkó nyugalmazott százados, Zárug Márton, a dúsgazdag örmény-boltos, aztán a káplán, Szabó főbíró uram, Kalamár fűszeres az alszögöl s még többen, a védnökök pedig a feleségeik s ezek élén, mint fővédnök, a földesúr felesége látja el a bálanyai tisztet. Szolgálja pedig a befolyó jövedelem a megalapítandó Olvasókör és az iskola könyvtárát. A zenét Kalányos Gyurka és Pulika Miklós egyesített bandái szolgáltatták, a kantinos rendkívül fontos tisztét pedig Koszorus, a helyi vendéglős látja el.

Csak jönne már a publikum! Az óra már hat felé halad s még csak a fiatalság hancurozik a község háza udvarán. A bíró ugyan bent járkal és ő maga vigyáz, nehogy bekékeruzzák a folyosó falát, mert csak néhány hónapja, hogy kimeszeltette drága pénzen; ha kár esik — a kijelentette többek előtt, hogy Pataky fülebe jusson — a tanító költségén újra kimeszelteti, még pedig pikortéglával és a fizetéséből levonhatja Borbáth igazgató úrral, le, de könyörtelenül. Amért ünnepségeket rendez és fölbolondítja a falut! No, majd megvállik. Mert az is lehet, hogy általános részvétlenség miatt a táncal egybekötött előadás, vagy mi a szösz, — egyszerűen elmarad.

Dehogy marad! Szállingózik már a közönség, egyenkint, páronkint, apró csoportokban, találgatva, vajjon mit is fog az új tanító mondani? Hírlik már annyit, hogy a bíróval, meg a kántor úrral sincs valami jó viszonyban, ami részben jó, részben rossz jel is. Vagy izgága, vagy neki van igaza, de aki igazat szól, annak rendszerint betörnek a feje. Annyi azonban bizonyos, hogy ugyancsak jól világítanak a község pénzén, a másik oldalról meg az is igaz, hogy az iskola rendezi s ki kell, hogy tegyen magáért, ha már a szülőket is meghívják, az érdemes szülőket, kik gyermekeiket ideáldozzák. A zászló, az helyes, csak lengjen és lobogjon a község háza tetején, mintha csak máreius tizenötödike volna, a szép nemzeti ünnep, — de minek

tűzik ki, mikor úgyszólván este van a multság s úgysem látják a szomszédfalubeliek? Istenem, de furcsa! Apró gáncsoskodások és aggságosságok bénítgatják az ember munkakedvét, amikor már úgyszólván eléggé kifáradt, míg elvégezte nagynehezen az úgynevezett szervezés és rendezés előmunkálatait.

Állott Pataky a nagyterem bejáratánál s olvasott az emberek arcából. Mennyi ellenséges pillantás orozkodik rá a sunyi szemszögletekből! Igen, még óvatosak és bizalmatlanok vele szemben. Szomorú, de szinte mulatságos, hogy úgy néznek rá némelyek, mint valamely tolvajra, ki ellopja a község ősi hagyományait és újakat csempész be helyettük, hogy megbontsa a régi rendet és az egyetértést. De nini, a karbid-lámpa ugyancsak megteszi a hatását fent, a bejárat fölött! Mosolygó álmélkodással nézik a parasztok, majd a fizetség miatt fejcsóválva mennek a nagyterembe, amelyet nemzeti zászlócskák és fenyőgallyak díszítenek e nevezetes, nagy napon.

— Mennyi van már? — lépett a kasszához.

— Kevés, — felelte a tanítónő halkán.

Akkor koppant bele a huszonharmadik pengő.

— Node még nincsenek itt a tétetősebb gazdák! — reménykedett Pataky.

— Legalább csak annyi jönne össze, hogy a bevétel fedezze a kiadást, — sóhajtozott Klárka.

Előtűnt oldalt a bíró, félfüllel felfigyelt s valami kaján mosoly rezdült a szája szélén. Úgy kell nekik! Befelé indult kevélyen. A bíró nem fizet...

— A község szegénye lesz, ha belebukunk, — nézett Pataky a tanítónőre csüggedten. — Mi megtettük kötelességünket...

A bíró megállt és visszamerkelt. A község szegénye? Ki mondta, hogy ilyen mókákat csináljanak? Száján lebegett már a szó, de meggondolta s rövid tusakodás után visszalépett a kassza elé.

— Felülfizetek! — szólt rekedt göggel.

És egy tízpengőst vetett az asztalra, hadd lássa az az éhes tantestület, hogy kicsoda ő —

— Köszönöm, — mosolygott rá a tanítónő.

Szerette volna visszadobni Patakyt azt a piszkos bankót, úgy fölháborodott a rideg paraszti gög láttán, de leküzdötte kerekedő indulatát s meghajtott fejjel szótlanul.

Bement a bíró, de az érkező nagygazdák közül látták többen a hányavetiségét. Mit hencog úgy, amért bíró? Másnak is van pénze! És megindult a felülfizetés, omlott az ezüstpengő, mint a kopogó jégverés.

— Jó napot, Zárug bácsi! — integetett a tanítónő.

Az örmény kezét csókolta ősi, de kedves gavallériával.

— Bácsi? Micsoda bácsi? Talán Zárug fiatalúr? — kedélyeskedett üzleti szokása szerint. — Na, hogy megy a baltjuk, kedves tanító úr? Lesz-e könyvtár, vagy pedig továbbra is kalendáriumot olvasunk?

Százpengőst tett le a kasszára szerényen és finoman. Takarékos az örmény, de ha ad, akkor ad.

— Megmentett, Zárug bácsi! — örült a tanítónő. —

Köszönjük a község nevében...

— Üzlet, üzlet, — emelte föl vastag, horgas orrát. —

Majd becsalom rajtuk, — nevetett öblösen. — Nem igaz, szép asszonyok? — s csipett egyet a menyecskék állán. — A műpártalás kötelessége minden ja hazafinak...

Meghajolt és a terembe tipegett jókedvűen. Boltálló lába kerek, mint az ó. Jobbra-balra paroláz, mindenkinek van egy-két kedves szava. Mennyi életrevalóság, ötlet és fürgesség van abban a kicsi, száraz örményben! Alig volt bent két percig, máris kijött és szivarra gyújtott a kassza mellett.

— A parasztot meg kell „haknizni”, — kacarászott halkán. — Klárka, adja vissza aztat a százpengőst családoknak... Majd összehazam én a pénzt!

Jöttek a módos gazdák. Fekete kacagány, abaposztó-harisnya s borjúbőr-csizma, olyiknak meg bagaria. A füle kilóg, a kérge nyikorog. Az örmény eljűk állt.

— Ne, Kűsmödy gazda, elő a bugyelárisát, a kiskésit!

neki. Aldozni kell a kultúrára, pláne, az olyan nagytehető embereknek, mint maguk, akik négy, vagy ha kell, hat ökörrel szántanak. Nem igaz, Elekes uram?

— Hászen áldozunk, áldozunk... — nyitogatták rézcstos, fekete pénztárcájukat. — Csak éppen hogy szógálhassunk erőnk szerint... Mennyit ad, Zárug úr?

— En? — nyult a zsebébe. — Sajnas, mast nem igen van pénzem, áruba fektettem, de annyit szívesen, mint Elekes uramék...

És letette a bankót az asztalra.

— Száz pengő?!

A parasztok elhültek. Száz pengő! Node ők nem örmények és kevesebb is megteszi. Besuttantak szégyenülten.

— Négy darab tízpengős bevasaltatott, — nevetett Zárug Márton. — Az önérzet a fő, ezt kell íbren tartani... Vissza a százast!

Kalamár jött, az alszegi fűszeres.

— Mert aki nem áldza a kultúrára, az nem is ember, — szavalta Zárug és úgy tett, mintha nem látná a konkurensét. — Á, jó napot, kedves Kalamár úr! — és letette a csalétket a kassza közepére.

— Jó napot, Zárug úr... — vörösödött el a lopótökfejű Kalamár. — Mennyi is az? — szólt a magát hirtelen.

— Száz! — görbítette Zárug a lábát ó-alakban.

— Ö-ötven... — izzadta ki Kalamár. — Könnyű Zárug úrnak! Én a helyében kétszázat adtam volna...

— Adak én, ha maga is ad még ötvenet! — kapott a zsebéhez.

— Majd máskor, — illant be a felesége után Kalamár.

— Hehehe... az óvatas kapitálista... — pislogott utána a ravasz örmény. — Mast! Jön az aranycsuka —

A Bajomy-család. Közül a földesúr évszázados díszmagyarban, Rákóczi-fringióval, sastollas kucsmával; jobbró a felesége, balról a leánya. Sugárzó tünemény, Maga az élet és a szépség! Pataky üdvözlésükre sietett.

— Az új tanító úr, — mutatta be Patakyt a családjának.

Nyájasan biccentett Bajomyné, a leánya pedig rávilantotta ragyogó fekete szemét. Pataky bevezette őket fentartott díszhelyükre. Bajomy, mint fővédnök, a kasszánál megállt.

— Hogy van, kedves kisasszony?

— Köszönöm. Kissé fáradtan...

— Hja, dolgoznunk kell a kultúráért... Nini, Zárug?

— Van szerencsém, nagyságos uram... — hajlongott alázatosan s meglobbantotta balkezeiben a százast, csak egész szerényen. — Hogy méz'tatik lenni?

— Vagyok, vagyok... — nézett el Bajomy a bankó fölött. — És ön?

— Vagyak, vagyok... — görbült kétrét s a százpengőt az asztalra tette. — Parancsaljan, kisasszony —

De a földesurat hidegen hagyta, majd kegyesen bölintett és bement sarkantyúpengetéssel. Zárug lekajult és nix-et csinált.

— Talán később... — suttogta a tanítónő.

Az örmény a fejét csóválgatta.

— De így lecsuszni! Legalább ötszáz pengőt vártam... A smucig! Ugy tesz, mintha csőd előtt állana... Észbekapott.

— Ahá! Én rantattam el... Hogy jön ü ahaz, hogy egy piszkos örmény megelőzze? Jal van... Ezer pengője fagja megbánni, úgy legyen Zárug Márton a nevem!

A tanító az igazgatóval tárgyalt a folyosó elején. Borbáth utasításokat adott, majd a felesége meg a leánya elé sietett Patakyval együtt. Borbáthné a legszebb mosolyát vette föl.

— Jó napot, Pataky, maga rossz fiú, felénk se néz!

Kedvesen mosolygott, de mégis felhőzött a szemesarkában valamicske neheztlés. Pataky nagy elfoglaltságával mentegetőzött.

— Jó, jó, megértem, — oldozta föl anyáskodva. — Nagy munka volt így összehozni a népet, nem igaz, Cencike?

— Bizony, — hajbókolt ez illedelmesen.

Lábon járó viola. A ruhája is olyan. Egyszerű, szelény, de annál több a drága csipke rajta. Hol van az a tanítónő igénytelen rózsaszínű ruhájában az ő leánya mellett? Mintha most vette volna ki a mosóteknőből! Látja, akinek szeme van. És az az ostoba Pataky — — Node, ma elvállik! Vagy á. Vagy b. Nem lehet tovább szédelegni a leányszívvelkel...

— Kezét csókolom, — üdvözölte Klárka.

— Pá, — biccentett hűvösen s mályvaszínű toalettjében büszke fejvetéssel bevonult.

Zárug Márton elmosolyodott.

— A Fiastyúk — — meg sem látja a szegényembert.

— Csitt, Zárug bácsi

Jött már Pataky.

— Kezdhették? — szaladt ki a káplán utána. — A főúr kérdezteti...

— Lehet, — intett a tanító. — Klárka, zárja le a kasszát.

— En? — lepődött meg a leány. — Isten óvjon.

A tisztelendő úr és Zárug bácsi elszámolja.

— Kérem. Máris kész! Négyszáznegyvenkét pengő és 40 fillér...

— Honnan tudja? — csodálkozott a tanítónő.

— Röntgen-szemem van a pénzszámlálásban, — mosolygott titokzatosan.

— És pontosan annyi! — álmélkodott a káplán is. — Szinte érthetetlen...

— Ösztön, — legyintett az örmény. — Öseim a világ teremtése óta rőfösök voltak, pénzzel bántak, pénzt kucargattak mindig és ez öröklődik, sajnos, nem a pénz, csak az ösztön. Belelátok a zárt fiókba is, illetve megérem, hogy mi van a fatálban... És még száz!

— Milyen száz?

— Hát a csalétek, — tette a százast a tálba. — Nálam maradt...

Csengetés jelezte az ünnepség kezdetét. A harangozó csengetett az iskolacsengenetyével. Vakon és zadarin verődik a nyelve jobbra-balra, mint a némáé, s micsoda lármat ver mégis! A tanítónő a nagyterem mögötti szobába sietett.

— Gyerekek, csak bátran és nyugodtan, hiszen a születek előtt énekeltek! — lelkesítette Pataky a gyerkedárdárdát.

Verdesett arcukon az izgalom, reszketett kezükben a kottalap, de ahogy végighuzta rajtuk bársonyos tekintetét, megnyugodtak, mintha valami jötevé áram delejeznék őket. A jó pedagógia! A nagytekintélyű pajtást látják benne, semmint a szigorú tanítót. Reménykedőn és bizalomteljesen néztek föl rá, ahogy elrendezte őket szólamok szerint.

Fiuk! Nehogy szégyent valljak veletek...

— Ü-ü, — rázták a fejüket mosolyogva.

És az öklömnyi dalárda példás rendben és nagykomolyan bevonult. Elöl Szabó Gyuri, a dalárda Caruzója. No meg aztán a bíró fia s Borbáth szerint bizonyára megnehezeltene az apja, ha nem állna elől a kórusban is a fia...

Taps fogadta a pirinkó énekkart. Örül a szülő, ha gyermekét a dobogón látja. Legalább tanúságot tesz afelől, hogy él s cselekvő, hasznos tagja már az iskolájának, a falujának s úgy kicsiben a nemzetének is. Az anyák reménykedve és bátorítóan integettek s az apák arcán valami szigorú, de megfagyott érdeklődés tükröződött. Az ő fiuk sem az utolsó! Pataky a Borbáth harmóniumán megütötte az á-t.

— Ugy tesz, mint a pöszörmé, mikor a virágrólvirághoz hajol, — suttogta egy csillagszemű menyecske elérzékenyülten, az új tanítóra mutogatva, ahogy ez a szólamoknak a jelzést leadta. — A lelkem. —

Csönd. Száz szem szegeződik a pódiumra. A karmester-pálca levegőbe lendül és fölhangzik a magyar Hiszek-

egy. Mintha ezüst csengetyücskék csendülneek föl a szólalmokból, amint a nagy és széles hangmezőben szétömlik a magasztos ária. Vagy tán a jóságos tündér hanggá vált gyöngyszemeket, kék-arany-ezüst-smaragd- és tűzszínű fényecskéket hint szét láthatatlan varázskosarából. Léleklámpácskák égnek a magyar zsoltár feltörő fúgáiban és veleszáll a harmónium bánatos basszusa, áthúzva sötét fátyolával a rithmus és a gondolat egybevillanó szépségeit. „Hiszek Magyarország föltámadásában!” Mintha díszszázad állana a pódium előtt, úgy merevedik kemény haptákba a sok katonaviselt magyar. Nem tudják lemérni súlyában úgy precizen és pontosan, de érzik, öntudatlanul érzik, hogy mi van abban a nemzeti zsoltárban... s ho-

mályos érzésük egyetlen, de mindenekfölött diadalmas-kodó mozdulatot rögzít: Vigyázz! Az Isten van jelen — És a gyermekek léleksengetyús, tiszta ajkán a Jövendő énekel!

A Hiszekegy elhangzott. A gazdák némán ereszkedtek vissza helyükre. Ennek az arcán pirosan bimbózik, azén meg kihalványodik megindultságában a magyar lélek. A földesúr is sodrint egyet a bajuszán! Az anyák törülgetik a könnyüket kékcsikos zsebkendőjükkel, a menyecskék meg mosolyognak, a tekintetük fényé vált tulipánt. Az ének és az örök hazaszeretet halhatatlan varázsával megfogta Pataky a falu szívét...

(Folytatjuk.)

Évi

Írta: BÓNYI ADORJÁN

1.

A méltóságos asszony nagyon komolyan beszélt a két lányához:

— Kérlek, gyerekek, most az egyszer uralkodjatok egy kissé magatokon. Végre is Emiliáék az egyetlen rokonsalád és valamikor, amikor még ti kisebbek voltatok, gyakran lejártunk hozzájuk falura. Persze, manapság már faluzni nem divat — és unalmas is. Ha tehát most ők felküldik hozzánk a lányukat egyszer egy kicsit Pestet nézni, akkor szívesen kell őt látnunk. Évi — no bizonyosan egy afféle falusi fruska, de ezt nem szabad vele éreztetned. Ugy kezeljétek, mintha... mintha egészen magatokfajta lenne. Az ilyenek nagyon érzékenyek és a bogarasságukat meg kell érteni. Legyetek hát hozzá kedvesek és legyen rá gondotok, hogy jól mulasson, jól érezze magát és egy kicsit kicsiszolódjék.

Terka fent ült a leányszoba ablakpárkányán és se-lyem pizsamába bujtatott lábait lóbázta. Cigarettazott és foghegyről felelte:

— Légy nyugodt, nem esszük meg azt a falusi ártatlanságot.

Nelly, miután e pillanatban kész volt arca villamosmasszázsával, gondosan ruzst kent az ajkára és azon igyekezett, hogy minél tökéletesebben égővé tegye ajka piros szívalakját. S közben odavetette:

— Nem fogjuk megbotránkoztatni, hidd el. Viszont... egy kicsit majd kezelésbe vesszük a magunk módján.

— Az Istenért, csak semmi baj ne legyen — sóhajtozott a saját külön cigarettajának füstfelhőjébe burkolózva a méltóságos asszony, akit kora dacára a modern haladás, a divat és a rangjával járó kötelezettségek ugyancsak mondané dámává emájlottak. — Nem szeretném, ha Emiliáék utóbb szemrehányást tennének, hogy elrontottuk a lányukat.

2.

A két lány, Terka és Nelly, alig multak huszonné-huszonhárom évesek, de voltaképp sokkal többnek látszottak. Esményi és erőltetett soványságukban, amit — kövéredésre erősen hajlamos papától és mamától születven — mindenféle kínzószerszámoknak köszönhettek, ezerféle krémtől, szertől, olajtól, festéktől és pudertől kissé meg-rongált és elpetyhüdt arcbőrükkel, a sok éjszakai mulatságtól, a sok tébolyult divatos tánctól, a sok dohányszá-rtól elesigázott arcvonásaikkal inkább fiatal asszony-ként hatottak, mint fiatal lánynak.

Évi is körülbelül annyi idős volt, mint ők. Termé- szettől karcos és mégis kissévelt, arca naptól, friss szél- től és a tiszta hideg vízben való mosakodástól harmato- san üde, azzal a bágyadt, alig látszó, angyalian finom ke- véské szepplővel, amely olyan a fiatal női arcon, mint az aranyon a karátjelzés. Keze gyöngéd volt, de mégsem afféle agyonápoltt, kényes; a dolognak valami halvány, barnás lehellete zománcozta be a kezét. Nagy, szőke, kontyba csavart hajával merő ellentéte volt a rövid, fúsranyírt fejű, hetykén lobogó feketehajú másik két lánynak. Egyszerű volt, igen; nagyon, szinte túlon- tult egyszerű; de letagadhatatlanul csinos.

Terka és Nelly, amikor őt meglátták, egy pillanatra megdöbbsentek. De csak egy pillanatra. S azzal a hibátlan- nul tökéletes asszonyi ösztönnel, mely nyomban fel tudja fedezni és ízeke tudja szedni egy másik nő gyöngéit, — diadalmas elégtétellel állapították meg, hogy Évi egysze- rűen nevetséges ezzel az ormótlan nagy konttyal, hogy a ruhája kriminálisan ódivatú, egész viselkedése rettentően gyámoltalan és hogy nincs benne semmi sikk. Egyszóval nem az a nő, aki a mai fiatalember szemében érdekes le- het. Vagyis nyugodtan bevihetik magukkal a társaságba.

Nyugalmuk még teljesebb, sőt mulattató lett, amikor megtudták, hogy Évi nem cigarettázik, nem tud charles- tonozni, a zongorán csak klasszikusokat játszik, még so-

sem vezetett autót, egyáltalán nem szeret táncolni és esseágában sincs, hogy a haját lenyírassa.

Dehát édes Istenem, mit akar ez a szegény teremtés akkor hát az élettől?

3.

A helyzet egész pontosan és őszintén az volt, hogy a két méltóságos kisasszonyt is igen szerette volna már a méltóságos mama férjhezadni. Annyival is inkább, mert minden évben akadt legalább négy komoly párti körülöt- tük: két nyári, aki hajlandó volt a méltóságosok autóján nagyszerű kirándulásokat tenni velük, a villájuk tennis- pályáján reggeltől estig játszani és külföldi fürdőzések idején meghivatni magát egy hétre legalább; és két téli párti, akik végigsúrozták, vacsorázták és bálozták náluk és velük a telet; nyár, illetve tél végén azonban kedélye- sen továbbálltak és más lányosháznál csinálták végig ugyanezt a kellemes robotot. A dolog szinte érthetetlen volt, mert méltóságosok nem voltak ép szegények, a két lány pedig csinos és elegáns és ami fő — legalább is a méltóságos anya büszke véleménye szerint — hallatlanul jól és ügyesen voltak nevelve, szörnyen tudtak bánni a férfinéppel, férfiasabbak voltak egy férfinál s önállóak és fölünyesek és oly merészek, hogy valóban párját ritkítja, még divatos pesti lányok közt is. A mai férfiakkal pedig ez kell.

Emilia néni pedig ott a falun szintén úgy gondolta magában, hogy kár itthon tartogatni ezt a nagyon is fel- serdült fruskát, ahol oly ritkán akad pártiképes fiatalem- ber; szerencsét kellene vele próbálni fent Pesten; hiszen háziasan, okosan és gondosan van nevelve, nem puccos, nem költekező, pedig van mit aprítania a tejbe, aztán sze- rény, csendes lány, nem udvaroltatós, nem kacér, nem bu- bis és nem cigarettás; egyszóval olyan, amilyen a fér- fiakkal mindig kell.

S ezért küldte őt fel Pestre, unokanővére, a méltó- ságos asszony házába, kik igen társaságos életet élnek és akiknek körében, ha valahol a világon, hát megcsinál- hatja a maga szerencséjét.

4.

Az első napok bizony halk, de szívós csatározások közt teltek. Helyesebben: csak a két pesti lány harcolt a maga modern doktrinái érdekében Évivel szemben, Évi harctalanul, de annál makacsabban ellentállt.

Nem engedte elvinni magát a belvárosi fodrászhoz; otthon mosta és fésülte szép haját egyszerű kamillával és csendesen azt felelte minden csábítgatásra:

— A borbélyhoz csak apám szokott járni. Az én fod- rászom az édes anyám.

Mindjárt másnap meg akarták tanítani charles- tonozni és a többi modern táncra.

— Rá érek reszketni meg rángatózni, majd ha na- gyon öreg leszek. De ha meg tudjátok magyarázni, hogy mi szép van ebben...?

S kijelentette, hogy marad a keringőnél és a csár- dásnál.

Rá akarták venni, hogy cigarettázzék. Csak a fejét rázta:

— Apus megtiltotta. Egyszer kóstoltam, titokban. Mondhatom, kegyetlenül rossz dolog. Hát mit törjem ma- gam utána? Ha férfi volnék, sose tudnék gusztussal nézni egy olyan női szájra, amiből füst jön ki.

Aztán erőnek-erejével fel akarták hajtani a szok- nyájából: ki hord manapság efféle, majdnem bokáig érő angolos maskarát?

Évi hallani sem akart róla:

— Én szégyellem a lábszáraimat mutatgatni.

És visszautasította a ruzst, az arcfestéket, amit pe- dig Nelly önfeláldozóan meg akart vele osztani.

— Elég piros a szám magától is. Mért rakjak rá ilyesmit? Nem tudnék jóízűen enni sem ilyen kenőcsös szájjal. És az arcom is jó nekem így, ahogy van.

Semmi kedves, divatos dologra a lányok nem tudták rávenni. Amikor Nelly előtte rendezgette a szekrényét és

LUX mindenhez,
amit magam mosok!

egy halom rengeteg levél került elő, megkérdezte, mi ez?

— A szerelmes leveleim. Fiúktól.

Évi nagyon elcsodálkozott: ő még sosem kapott szerelmes levelet és ő még sosem írt férfinak egy anzikskártyát sem.

Máskor Terka így dühöngött:

— Az a bitang Lipi — ez valami fiúnak a neve volt — tegnap a juharfa alatt a sötétben majd elharapta a nyakamat.

S mutatta a csók foltját a nyakán.

Évi megdöbben. S mikor elmondta, hogy őt még soha, soha férfszáj nem csókolta meg, a lányok nevettek rajta s úgy megbámulták, mintha nem is emberi lény állna előttük.

Nem, ezzel az Évivel mitsem lehet kezdeni. Elhatározták, hogy nem törik tovább magukat, meghagyják olyan parlaginak és maradinak, amilyen — annál nagyobb mulatsága telik majd benne a társaságnak.

5.

De bizony Évi nem törődött vele, mulatnak-e rajta, vagy nem. Szívesen ment a lányokkal bárhová, szívesen vett részt bármiféle társas cécóban, némely dolgot elcsodálkozott, másokon megbotránkozott, de mindig csak belül, hallgatagon; s kedves, finom volt mindenkire, bár néha egyik-másik fiatalember fecsegése, furcsa modora őszintén terhére volt s bántotta őt.

A fiúk közt ekkoriban volt egy kivételesen jó párti, a Kodácsi Laci. Életvidám, tréfás, gazdag fiatalember volt, alapjában jó, romlatlan és kissé talán naív is. Maga is jól tudta ezt magáról és épen azért igyekezett a naivságát és romlatlanságát minél szélsőségesebb hetykéldésekbe burkolni; nemcsak hasonló akart lenni a többiekhez, hanem komolytalanság, léhaság, céltalanság, modernség dolgában túl akart tenni rajtuk; őt tartották hát a legveszedelmesebbnek s a legbolondabbnak. De ő volt egyben a legkívánatosabb párti is, kire a méltóságos asszony csak olyan pillanataiban mert gondolni, amikor egyúttal módjában volt gondolatai teljesítéséhez nyomban az összes szenteket is segítségül hívni.

Bizony ez a Kodácsi meg se igen látta az árván elhúzó Évit és talán soha észre se vette volna, ha egy balga pillanatában Terka fel nem hívja rá a figyelmét:

— Oda nézzen, arra a falusi kislányra. Unokahugom, itt van most nálunk. Maga multkor azzal hengegett, hogy nincs olyan lány, akit meg ne csókolna, ha kedve jön rá. Hát ezzel tegye meg, mert ezt szegénykét még senki se csókolta meg.

— Olyan lány nincs a világban, — komiszkodott Kodácsi.

— Ez olyan. Ő legalább is azt mondja. Mért ne hozzuk zavarba, úgy-e? Majd gondom lesz rá, hogy este sétálhassanak együtt a kertben. Ojjé, azt hiszem, ez a kis vadszamar három napig sírni fog.

Este, vacsora után, valóban együtt sétált végig a kerten Évi és Kodácsi. Terka úgy intézte. Kodácsi igyekezett legfölyesebb és legszentelenebb modorán tárgyalni, de Évi halk és szelíd közönye minduntalan kizökkentette a sodrából. Ennek a furcsa lánynak minden hangja, minden szava mintha felkeltené lelkében azt a jó-ságot és azt a tisztaságot, amelyet olyan illetlen, unalmas és túlhaladott dolog pedig manapság hordani.

Ej, bolondság! S amikor egy sűrű fa alá, dús bokrok hómályába értek, kapta magát és se szó, se beszéd, azzal a rutinnal és ügyességgel, mely egy viharedzett gavalérhoz illik, megcsókolta őt váratlanul.

Kapott azonban abban a pillanatban egy olyan pofont, hogy be kellett hűnynia a szemét ijedtében és fájalmában.

S a lány, az egyszerű, szürke kis lány, ott állt előtte kiegyenesedve, megnőve, csillogó szemmel, izzó arccal, tüzesen és egész lényében ragyogva és átváltozva és azt mondta:

— Takarodjék innen, szemtelen! És elém ne kerüljön valaha, mert ezzel a két kezemmel kaparom ki a két szemét.

Kodácsi sietve odébb állt, kellemetlenül sajtó és égő arccal; a hallon keresztül szökött ki a házból; nem akart senkivel találkozni.

6.

Még soha senki nem ütötte pofon, asszony sem. Csókért meg éppen nem. Most zsongott-zúgott a feje három napig.

Micsoda keze van annak a lánynak, teringettét! Ez nem sportolt? Nem tenniszezett? Nem tanult vívni? De tud ütni, azt a kutyafáját!

És ahogyan ott állt akkor este, megnőve, átszellemlülve, fellobbanva, ragyogva, ott előtte!

S észébe jutott száz csók és ezer csók és száz lány, ezek a lányok, ezek a többiek, ezek az alamuszi, divatos kis életművészek, akik nem ütnek, akik várnak, akiknek felháborodása színészkes és diadal, akik elomlanak és sóhajtanak és ez is színészkes és ez is önmaguknak szóló diadal és akik maguktól kezdik, akiknek ez vicc, játék, semmiség, divat, akiknek fellobogása bűnös és alacsony és nem ily tiszta, égig szárnyaló, emberi, szentséges lobogás.

Lám csak. Ki gondolta volna?

Az a pofon mintha letépett volna valami álarcot Kodácsi lelkéről, egész életéről. S mintha a letépett álarc alól bugyogva tört volna elő elfojtott források édes, tiszta, üde vize.

7.

Egy hétig Kodácsi valóban nem mutatkozott. Terka vagy kétszer-háromszor érdeklődött Évinél: nem történt semmi akkor este? nem tudja, hová tűnt a férfi? Évi vállalt vont: nem történt semmi. S mit tudja ő, honnan tudná, hogy mi történt Kodácsival?

Körülbelül egy hét múlva Kodácsi ünnepélyes déli órában, ünnepélyes komolysággal jelent meg a méltóságos asszonyéknál. Egyenesen a méltóságos asszonynál jelentette be magát.

Öt perc múlva a szobalány felhívta a kertből Évit. Aznap aztán egész nap súlyos migréntől gyötörve feküdt a méltóságos asszony elsötétített szobájában. És egy hosszú sürgöny szaladt a drótokon az Emilia asszonyék faluja felé.

Hogy Évi mégsem kaparta ki a szemét Kodácsinak ennél a második találkozásnál, annak megvolt a maga különös oka s azt nem áll jogunkban elárulni.

Tény azonban, hogy azzal este Terka és Nelly ilyesformán vigasztalták migréntől mozdulatlan méltóságos anyjukat:

— Látod, látod, anyus, ki hitte volna, hogy ilyen szemtelen tudjon lenni egy falusi liba. És elcsipje az orunk elől a legjobb pártit.

Perzsa- vagy szmirnaszőnyeg, ágy elé.

Nagypál János is ember

Írta: KACSÓ DÉNES

Ültek a kecskelabú kocsmasztal mellett. Ketten.

Az egyik a Naphegy rabvallató termését kóstolgatta, a másik meg a gerendára akasztott lámpa himbálódzását bámulta azzal a figyelemmel, mintha semmi más nem érdekelné a világon. Aztán az italtól nagyokat csukló társához fordult:

— Mér'?

— Azt monta, hogy semmiember vagy... Azér'...

— Azt monta...?

— Azt.

— Hogy én semmiember vagyok...?

— Azt.

Nagypál János mellében bennszorult a sóhajtás s mikor meg utat keresett magának, káromkodásként robant ki indulattól remegő száján:

— Aki istene van...

Hatalmas ökle lezuhant a festetlen asztalra s ütéstől ijedten koccantak össze a borospoharak. S mintha a lámpa is megérezte volna a kebelében dülő vihart, sercegeve kezdett himbálózni a hosszú-dróton.

— Azér' nem adja a leját. Azt monta, hogy semmi nincs a házadon kívül, mindenedet elittad, amit örököltél... hogy...

— Nem az övét ittam...

— ... hogy ő nem azér' dógozott egész életébe, hogy egy léhűtő az izzadságával szerzett vagyont eligya. Így monta. Hogy talál ő százat is a lejánhozvalót. Ő akarja megválasztani a vejét, azér' nevelte fel ekkorára a leját... Azt monta, hogy semmiemberhez nem adja...

— Azt monta...?

— Azt.

— Hogy én léhűtő vagyok...?

— Azt.

— Aki istene van... — rugta ki Nagypál János a széket maga alól. Egyetlen mozdulattal septe le az asztalról a borraltelt vásári poharakat s a pohárcsörömpölésre bekukkantó Mózsi felé meg egy nagy üveget hajított keserű kacagással.

— Te semmiember, te... he-he-he... Te vagy az oka, hogy ingem léhűtőnek hínak... aki istened van... Te... léhűtő...

S kacagva dobott egy széket is a hirtelenében becsukott ajtónak.

Kiss Vince meg sem mozdult az asztalnál. Nézte a megbokrosodott embert s sunyítva várta a pillanatot, amikor azt is kimondhatja, amit szándékosan hagyott utoljára a mondanivalójából. Ami még ezt a marhaerejű embert is kezes báránnyá változtatja. Felsőájra vette a pipaszárat s komoly ábrázattal fontolgatta a szót. Amikor azonban a megrémült Mózsi arcát visszahuzódni látta, elröhentette magát. Mint ahogy minden falusi embert megnevettet a nem fajtajabéli ijedtsége.

— Mitől ijedtél meg, Mózsi...? — kacagott bele Nagypál János káromkodásába. — Mi lelt, Mózsi...? Ha-ha-ha... Bujj bé, Mózsi, mer' elfogyott a bor. Hozz bort, aki istened van... — verte az asztalt legényesen. Aztán János felé fordult s nagyokat szippantva belebeszélte mondanivalóját a füstfelhőbe:

— Ágnis nem azt monta...

A káromkodó Nagypál János hatalmas mellében megdobbant a szív. Ágnis... törekenytestű mezei virágszál... a gögös Kelemen Péter udvarán. Hogy is kerülhetett oda...? Maga előtt látta könnyező két szemét s rimánkodó arcát.

— Beszéltél vele...? — buggyant ki a szó az elfo-gultságtól összeszorult torkán.

— Búzavirág szeme van annak a lejátnek — támaszkodott könyökre Vince, befelé kacagva János vergődésén.

— Mit mondott...?

— Szeret téged...

— Azt monta... ..?!

— Azt monta, hogy a sűríg is hü marad hozzád. Azt monta, hogy inkább meghal, de mégse' lesz a más felesége. Azt monta. Még el es rita magát... Azt monta, hogy az apja se haragszik, a' se bánna, ha te es megválnál. Mer', hogy nagyon szeret téged...

— Az apja?

— A fene, aki megeszi. A leján.

Nagypál János szívét melegség járta át. Ránchaszdedett homlokán elsimultak a redők s végigszaladt sapadt arcán a mosolygás.

— Hogy szereti...? Tudja ő azt, hogy szereti... nem mondja azt senki. Csak őt szereti az a búzavirág-szemű leány. Mezei virágszál...

— Hiszen ő is szereti, mindent megtenne érte... A mult vasárnap is azért dobálta ki a táncból a legényeket... hogy lássa. Mint a zsákok repültek a leygöben... s ő nézte, a többi lány sikongva menekült, csak ő maradt ott, mintha sejtette volna, hogy érte történik... Először rémült arccal, majd elmosolyodott, amikor ketten maradtak a csürben... Csak ketten... Mindent megtenne érte... ..

— Bort Mózsi — ordított ki Kiss Vince — bort, mert ihatnánk...

S Nagypál János maga sem ismert a saját hangjára, amfkor eltolta maga elől a poharat:

— Nem kell... többet nem iszom...

Üzenet Londonba

Nemes Lord!... Im, fogadja hálaszómat,
Hogy ránkeszmélt a büszke Albion,
Egy cikk segítne igazán mirajtunk:
Millió puska, töltény és szurony,
és ami akad ott, tudom, ezernyi:
Néhány száz ágyú, ami messzehord,
Pár repülőgép, tank is tán hever még,
Ami Önöknél mind fölösbe volt...

S mert Önök otthon kedvelik a sportot,
Jöjjön közénk, illet ott ügyse lát,
Lesz futóverseny, kar- és lábgyakorlat:
Bemutatja a „hős oláh s eselák“...
Az osztrák sógor lyukba, fára mászik,
Itt is terem még egynéhány rekord:
Síró bárány lesz vörös ordasokból,
Ilyet, tudom, nem látott még Mylord!...

S ha vívótorna, s lovassportra vágyik,
Ahol szurony, kard, puska dolgozik,
Kifent kaszákkal hogy mennek rohamra,
A déli végen, azt is láthat itt!...
Mylord! Kösöntöm, hálás, büszke szóval,
Jöjjön közénk, ha majd az óra üt,
Csak egyre kérem, nemes Lord, csak egyre:
Fegyvert küldjön — s ne csak nyomtatott betűt!...

Mi karddal írtunk több, mint ezredévig,
S míg kardunk volt, a térkép ép maradt,
Mylord!... Minekünk jó a régi, ócska,
Ne kérjen tőlünk új határokat...
S ha lesz, amivel mindent visszavívjunk,
Mylord! Itt minden ember talpra áll,
S az Ön nevét — Mylord — imába fonja
Egy harcokat járt ősz

ÖREG CSATAR

Hogyan él az erdélyi magyar asszony?

Beszélgetés egy erdélyi előkelő úrinővel

A szeme fátyolos, a tekintete fáradt. Alakja finom és előkelő. Többgyermekes családjára. Rokonai látogatására jött, hogy pihenjen egy kicsit és szabad magyar szót halljon a sok idegen, durva hang után. Agygodalom felhőzik a homlokán. Ha megírnám a nevét, üldöztetést szenvedne otthon! Megnyugtatom. És beszél:

— Ki hitte volna, hogy úgy jön az oláh, mint hódító nagyrú? Szánandó csürhéje boeskorban jött be a tölgyesi szoroson, a tisztjeik csizmáján cukorspárga tartotta a talpat, a trénjük egyetlen köberes szekér, a saroglyája mögött egy satnya tehén. Az erdélyi oláh nők sárga rózsát szórtak hódító útjukra. Csak akkor rettentünk föl, mikor megszállották az állami hivatalokat, birtokukba vették Erdély kincseit s föltámadó magyar érzésünket elfojtották durván és erőszakosan...

Ajkán megreppen az ideg.

— Szemtanuja voltam annak a barbár gaztettnek, amikor levették Marosvásárhelyt Petőfi reliefjét. Egy részeg oláh katona nekiesett egy kalapácsal és verni kezdte: Ennek a bitagnak itt nincs helye! Megrendülve néztük a jelenetet, de nem tehetünk ellene, mert leszúrással fenyegette, aki közeledni mert. Végül is egy oláh szolgálatba került, jobbjézűsü revólvertiszt segítségével hozott és megfékeztek a dühögő katonát. Úgy adtak elégtételt, hogy levették Petőfi reliefjét s a városháza lomtárába vitték. Ott várja még a többi ledőlött szoborral együtt a föltámadást... Rettenetes az a vandalizmus, amit elkövettek. (Danda polgármester úgy a kultúrpalotában, mint a városban, átfestette az összes magyar vonatkozású és nagybecsű festményeket.) Bem és Kossuth szobrából oláh katonát készítették és felállították a Petőfi-relief helyére. Ott áll most is, kezét a szeme fölé hajlítva, mintha kémlélné a láthatárt, vajjon nem jönnek-e a felszabadító magyarok?

A nap beragyog a függönyön s megvilágítja finom arcán a szenvedés nyomait.

— Azt hittük, csak átmeneti állapot, de ránknehezedett a megszállás hosszan és gyötrelmesen. A magyar urakat megfosztották hivatalaiktól, egyrészüket irtóki állásokba süllyesztették s húsz-huszonkétesztendős oláh ficsurokat helyeztek följük főtisztviselőiknek. Magasrangú tisztviselőink legtöbbje kenyér nélkül maradt s Erdély híres középosztályát belepte a nyomorúság. A dolgozni akaró erők munka nélkül! Sokgyermekes családok kenyér nélkül! A jó Isten tudja, hogyan is tudunk élni. Az erdélyi hegyek alján az erőszak és a beestelenség verte fel tanyáját s a legszemérmertlenebb zsarolások és fosztogatások vannak napirenden. Ha valami daltársulat vagy színház érkezik, a pénzügyigazgató eszközli a jegyterjesztést: szétküldi embereivel az üzletekbe, s jaj annak, aki meg nem veszi! Egy száznyolcvan leies jegyet kétszázért adnak el, a pénzügyigazgató tehát minden jegyen húsz leit, vagy tán többet is keres. Annyi adót vet ki a népre, amennyit akar! És jön a szekér, dobos ül rajta, felrakják a magyar családok bútorát, a pénzügyigazgatóságra viszik, s az oláh tisztvislők elköttyavetyélik egymásközt pótom áron. Magyar pénzbe átszámítva,

harminc pengőért vesznek meg egy kitünő márkájú zongorát

ezen a rabló árveréseken. És hiába megy panaszra a kifosztott lakosság. Erdélyben az oláh az úr!

— Trianonra terelődik a beszéd.

— Trianon! Őszintén szólva, nem is vettük komolyan. Hát ilyen is lehetséges? Akkor Isten sínes az

égben! Ránk szakadt a katasztrófa. A székely városok és falvak sirtak a tomboló oláh örömben, de jött a hír, hogy Horthy jön!... Aztán csend. És fájdalom. Rab-ság és fájdalom. De még most is reménykedünk, és

napi imánkba foglaljuk Horthy Miklós nevét, úgy könyörgünk, hogy küldje már az Isten a mi megszabadításunkra!

Elesuklik a hangja és a könnyü elönti a szemét.

— A jószág és az önfeláldozás mártírja lett az erdélyi középosztály asszonya. Elvették a férfiak állását, a családfenntartó urak dolgos kezét munkátlanságra kárhoztatják; az erdélyi férfi, aki nem tud megalkudni, keresetképtelen.

Az erdélyi úriasszony vette fel a küzdelmet a megélhetésért, ma, úgyszólván, ő szerzi meg családjá mindennapi kenyerét!

Berreg a varrógépe, munkálkodik a kötőtűje nappal és éjszaka. Híméz, varrottast csinál, függönyt készít, szőnyegvet ver vagy színes üveggyöngyöt fűz, olyat, amelyet az oláh nők s kalapjukon a pakulárok viselnek.

A székely asszony az oláh nő rabszolgája lett!

Ha látsz egy kifestett, csillogó ruhájú páváskodó asszonyt a városi korzón, az csakis oláh nő lehet! Ha szomorú nőt látsz régi, kopott ruhájában, az magyar asszony. Megrendítő kontraszt! Ott francia rouge, csengő kacagás, gondtalan öröm; itt hervadó szépség, fojtott sóhaj, néma könny. De nem ez, hanem

az anyai gond a székely nő fájdalma:

nem tudjuk gyermekeinket neveltetni, nem veszik fel a tanfolyamokra, máshol meg elbuktatják az oláh cenzorok, nem tudjuk elhelyezni őket, a székely úrigyerekek csak ipari pályára léphetnek, és a leányaink nem mehetnek férjhez. Ők is velük dolgoznak, kézimunkáznak vagy gyöngyöt fűznek. Kimentünk a divatból! El-estünk a boldogságtól! Csak még az a meghaló reménység pihog a lelkünkben, hogy elnyomatásunk nem tarthat sokáig, mert a bűn önmagát megemésztí. És ismét szabad lesz Erdély! Ez tartja bennünk a lelket, ez tartotta meg épségünket és tisztaságunkat, mert

ép és tiszta maradt a lelkünk,

még épebbé vált s még tisztábbá világosodott: lemosta vétkeinket omló könnyünk, s kiféherítette mérhetetlen megaláztatásunk és sok-sok szenvedésünk...

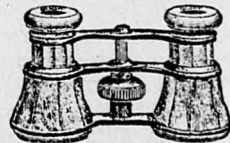
A székely nő büszkén és bátran néz a világ szemébe: a lelke megmaradt!

Nehéz gondban élünk és nyomorban vergődünk, de megfeszített erővel dolgozunk családunkért, tudva, hogy kérgesedő kezünket hálakönnnyében fogja fűrösztetni a férjünk, ha ismét elfoglalhatják mánkakörüket. Büszkén valljuk, hogy magyarok maradtunk s magyar Istenhez imádkozunk. És gyűlölet helyett szeretetet oltunk rab-gyermekeink szívébe, hogy szeressék, ezerszer jobban szeressék a boldogtalan Csonka-Magyarország közönybe fásult testvérnépét, mely a székely jajkiáltást meg sem hallja már...

CALDERONI és TSA

L Á T S Z E R É S Z E K
Budapest, V., Vörösmarty tér 1

Látcsövek, szemüvegek, orrcsipeptők, Zeiss és Görz üvegekkel. Barometerek, hőmérők

Paplant, matracot, ruganyos ágycsészét a legjobb kivitelben és a legolcsóbban készít

GÖBBÖS GÁBOR paplanosmester

BUDAPEST, I., KORONAÖR UCCA 8. SZ.
Krisztina tér mellett

KOMÉDIA

Kedves Barátom!

Figyelled-e már, milyen széles skálája van a színházi közönség tetszésnyilvánításának s hányféle rejtelmes tényezőből sűrűsödik össze a siker, vagy a kudarc? Ki tudná csalhatatlan matematikai pontossággal kielemezni, miért van az, hogy olykor úgy távozik a közönség a színházból, hogy alaposan leszólja az előadott darabot, de mikor az egyén elveszett a félig elcsöktetett nézőtér ölén, mikor színpad és publikum között az a bizonyos fluidum hőmpölygött végig, akkor az egyes ember különvéleménye beleolvadt a többi ezer különvéleményből kiformalódott egységes hangulatba. Különös. Jobboldalt téled a blazirt ül, a minden műélvezetek raffinált ismerője, balról a lelkes, az áhitatos hallgató. Előtted — mondjuk — egy pedáns, középiskolai tanár a feleségével, akinek szerény esti ruhájáról egy csöndes otthon levegője árad, melletted egy parvenü, rengő hasán felaranyláncozott, durván hahotázó félművelt, meglehetősen hozzáimittázt életépárjával.

És most figyeld őket. Mondjuk, vígjátékot adnak elő. A blazirt feloldalt dül székén, sűrűn tapogatja gondosan elrendezett, gyér hajfürtjeit, uoltan fészkelődik és olykor majdnem háttal fordítva a színpadnak, egy egészen más látványban: magában a publikumban gyönyörködik, amely olyan, mintha merőn fönnakadt szemé lenne egy félelmetes ítélőszéknek. Ezer és ezer ember: egy pillantással végigmérve — a figyelő szem, példátlanul fölnagyítottan. Az unatkozónak különös élvezet: zavarni ezt az összeforradt figyelmet, ezt az egységes tekintetet, ezt a kollektív hangulatáramot és elkapni belőle, hacsak egy tekintetnyi érdeklődést is a maga jelentéktelensége számára. Kérdését magának egy égő szempárt, amely mereven a színpadi játékra szegődik és makacs ráfigyeléssel kitéríti irányából. Az a szempár rebben néhányat, megzavarodik, önkéntelenül belekapcsolódik a kutató szemébe. A blazirt elérte célját: valaki észrevette az ezernyi tömegből.

S figyeld a lelkest, a rajongót, akinek a színpadon favoritái vannak, aki fejből tud minden színházi hírt és pletykát, akinek az irodalom nem más, mint a heti műsor és a színészek névjegyzéke. Nézd, hogy tágnak pupillái, hogy rángatóznak a szempillái, hogy harmonikál az orra, mily heves ritmikával hullámzik a melle, hogy izeg-mozog a helyén, s mint készíti elő tenyereit a pecsényés tapsra! Kritikátlanak, befolyásolhatónak, alárendelt kultúrájunaét mondod, de hidd el, velem együtt te is könnyelmű vagy, mikor így ítélkezel róla. Ez a lelkes, ez a boldog ember egy külön típus, ez nem kezdő színházbajáró, ezt ott találod hetenként kétszer-háromszor is a nézőtérén, ezt az idegrendszerre, a vérmérséklete teszi folyékony, hirtelen hevülő, mindig elragadtatott és lázasan átfűlt publikummá. Színésznek, szerzőnek bizonyára a legkívánatosabb publikum. Ennek a típusnak túlnyomó része fiatal, ábrándos lelkű lányokból, ideális fiatalemberekből verődik össze. Átlaga: a pesti kisleány, de megtalálod képviselőit a legjobb úri családokban is.

De nézd csak, mit művel az uborkafa két díszpédánya: a vastag ügynök és neje öngyúsága vagy — ki tudja! — öméltósága. Egy-egy állítólag kétértelmű mondásnál szinte egyszerre bökik egymást oldalba, kuncognak, fenszóval nevetnek, olykor összezugorodnak a jókedvtől, a fejükkel kocintanak, másutt hanyatt vágódnak kétoldalt, a lábukkal vészjeleket adnak egymásnak, hogy: no most, ez volt a csattanó, rajta, lehet harsogni a teli torokból, üvöltve nevetni. A színész produkciójának csak a vastagja, a szerepnek csak a könnyen felfogható része, a helyzetek kiélezettsége, a szenvedélyek nyers szava igazítja nyárspolgári vérü-

ket. Csak vad röhejre vagy cselédleányos érzékenyülésre vannak beigazítva műélvező idegeik. Ezeknek unalom a halkított hangú művészet, a tiszta irodalmiság, a mély értelem, a rejtett célzat, ezeknek könnyű és felületes komédia kell. Az üzletes szellemű direktorok jól ismerik ezt a típust. Nevelni már nem lehet őket. Lekéstek róla.

Nos és a tanár úr? . . . A tanár úr ül gyanakvón „hosszú, méla lesben” és elméje úgy dolgozik, mint valami hatalmas darálógépet. Őt nem lehet becsapni, ő mindent megért és nyomban feldolgoz, „vegylemez”, részeire bont és összerak a maga sajátos módszerével. „Tettenér” szerzőt, rendezőt, színészt. Ő nem azért publikum, hogy „bemaszlagolják”, de azt sem szereli, ha az értelmi rész túltengése elszűrkiti a drága pénzén megfizetett élvezetét, elvégre ő sincs fából. De csak akkor élvez igazán, ha „precedens” talál az élvezetre. Teszem azt, Somlai Artúr tetszik neki, de csak akkor, ha úgy játssza Crampton mestert, mint boldogult Ujházi Ede, vagy ha Biller Irén pontosan olyan „Nebántsvirág” lenne, mint hajdan Kürty Klára. A színjáték fordulatai elragadják, ha hirtelenében hasonlatosságra bukkann bennük s valamelyik régi szerző művével „vetheti össze”. Egyszóval: a tanár úr az úgynevezett „párhuzamos” néző. Mindennel párhuzamot von: színésszel, szerzővel, színházzal és ha megtalálja a maga kalkulációját, ő a legtisztább műélvező. Ugyanakkor a tanár felesége csöndesen, szerényen ül helyén és nagy figyelemmel, néha elmosolyodva, néha fátyolos tekintettel követi a játékot. Nem zavarják nagy és nagyszerű emóciók.

Tedd most már össze ezeket a különböző elemeket, keverj hozzájuk még százszor ennyit, hemperged meg a színház misztikus hangulatmártásában, öntsd le jó adag naivitással, de egy kis porció epével is és talán megkapod a választ a kérdésre: hogy támad a siker, mi okozza a kudarcot? Van úgy, hogy a kis porció epe a nagy adag jóhiszemőséget is megfertőzi. Ilyenkor születik a váratlan bukás. Van úgy, hogy az epe színét elnyomja a nagy tömeg hangulatának rózsaszíne? Ilyenkor születik a váratlan siker. Ha másképp analizálsz, csak törd rajta büzgön a fejedet.

Szeretettel köszönt igaz híved

Eugenius.

Budapest

A hegedű zokogó hangja elhal — néma a cimbalom is. — Milyen élvezetes most a pazar fényárban úszó Margitsziget! A béke hangulata fogja meg a lelkeket . . . suttogva mesél a csillogó Duna — és ezeket a szelid ábrándokat színessé varázsolja a fenségesen illatos tiszta babkává!

Meinl Gyula

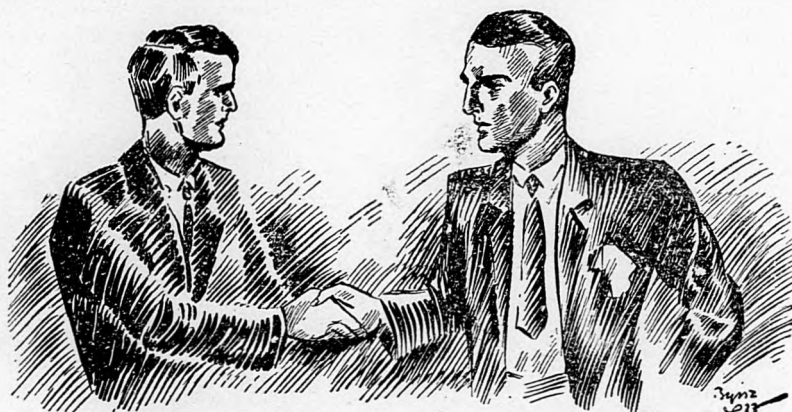
Á L O M K E R T

Egy kis kertem hogyha lenne,
Jaj, de boldog lennék benne!
Beültetném rózsafával,
Rezedával, violával.
S ha a csóknak magja lenne,
Csókvirág is nőne benne.
A virágját mind leszedném,
S nyoszolyánkat ebből vetném.

Egy kis kertem hogyha lenne,
Én lennék a király benne!
Parancsolnék fűnek, fának,
Pillangónak, kis virágnak.
De ha Te is velem lennél,
Kis királynóm s csókkal vernél:
Ledobnám a koronámat
S szolga lennék és alázat.

Ilyen kertem hogyha lenne,
Jaj, de boldog lennék benne!
Világ kincséért nem adnám,
Az égtől is eltakarnám.
Angyalok se lássák fentről,
Hogy élünk a szerelemből.
— Ilyen kertem hogyha lenne:
De boldog rab volnék benne!

Móra László.

B I Z A L O M

kérdése, hogy a méregdrága selyemharisnyák, se-lyem-, batiszt- és gyapjúanyagok mosásához csak olyan mosószert használjunk, mely föltétlenül jó és a ruhát nem rongálja.

A közismert Polo-szappanpéhely előállításában a Flóra-gyár hatvanéves tapasztalata és tradíciója egyesül a legmodernebb gyártási eszközökkel.

Allandó laboratóriumi ellenőrzés ügyel arra, hogy kizárólag teljesen lugmentes, enyhe hatású, a legkényesebb textilanyagot is kímélő, s mégis hatalmas tisztítóerejű mosószer kerüljön forgalomba. Minden egyes Polo-csomagban sorszámmal ellátott garancia-szelvény található, amely a külön vegyvizsgálatot igazolja és a készítmény hibátlan voltát tanúsítja.

A valódi Polo-pehellyel tisztított selyem- és gyapjúféhérnemű megtartja eredeti fényét, nem lesz szakadós, nem ugrik össze és szinte korlátlan ideig tart.

A társaságból

Halló!... Csókolom kezét, nagyságos asszonyom. Mint-hogy pedig most mindenki a drágaságról beszél, illetve annak letöréséről tanácskozik, méltóztassék megengedni nekem, hogy én is szolgálhassak egy adatot ehhez a kérdéshez. Szem- és fültanu voltam, illetve szenvedő hőse az esetnek. Egy budakeszi milimáriveral alkudoztam:

— Mától kezdve magától hozatom a tejt...

— Jó. Egy liter negyven fillér.

— De a szobalányom előtt fogja megfejni a tehenet.

— Jó. Egy liter ötven fillér.

— De a szobalányom magával viszi a literest.

— Jó. Egy liter hatvan fillér.

Ezek után, természetesen, nem kötöttem meg vele az üzletet.

Nagyságos asszonyom, az első és legkedvesebb híradásom arról a műsoros estélyről szól, amelyet Parád-fürdő lelkes magyar közönsége rendezett a fővárosi Prohászka-szobor javára. A műsor fénypontja dr. Nyisztor Zoltán szentszéki ülnök nagyhatású beszéde volt, amelyben Prohászka jelentőségével foglalkozott. Külön hangsúlyozta, hogy az elhunyt püspök két nagy és nemes örökséget hagyott a magyarságra. Az egyik az a diadalmas gondolat, hogy az ő átfogó nagy tudománya után nincs oka egyellen magyar embernek sem a kereszténységgel szemben a tagadás álláspontjára helyezkedni, másik gondolat-örökségünk pedig a krisztusi szeretetből fakadó szociális gondolatnak a társadalomba való átítatása. A műsor további részében dr. Szepessy Aladárné énekszámokkal, Kóródy-Katona Mária, Vecsekölly Blanka, Pirovsky Lajos költemények előadásával, Poók Marica pedig magyar szólokkal szerepelt. A humoros furdolista után dr. Tollé Dezsőné rendezésében irredenta szoborcsoportozat következett, amelyen a következő hölgyek vettek részt: Deseffy Viola (leány a galambbal), Mendelényi Daisy (táncosnő), Sternád Baby (fehérfátyolos nő), Lázár Magda és Feri (örangyal), Fehér Katóka (fehér szekfü), Márialaky Irma (kékfátyolos nő), Káplány Klári (japán nő), Turtsányi Tünde (születelő leány), Márialaky Sári (magyar leány), Csilléry Ilonka (biedermayer), Mokcsay Éva (pásztorleány), Steigerwald Baby (eprészleány), Stoffer Magda (roccoco) és Divald Ily (Pierette). A pompás rendezésért külön elismerés illeti meg dr. Tollé né Nagy Rózsit, dr. Kóródy-Katona Jánost és Acsay Ferenc furdófelügyelőt. Parád-fürdő előkelő közönsége a legpompásabb hangulatban és a lényeghez illő komolysággal fogadta a sikerült estét, amelyet hálás tapssal és az elismerésnek a szemekben csillogó könnyeseppjeivel honorált.

A személyi hírek közül talán a következők fogják érdekelni nagyságos asszonyomat: Serédy Jusztinián dr bencésrendi szerzetes atya a kormányfőtanácsosi címet kapta, Thierry Heribert báró miniszteri fogalmazósi pedig követségi attasévá nevezte ki a Kormányzó úr. Dr. Ütő Endre és Jánossy Klárka kedves előfizetőnk, házasságot kötöttek. Sok szerencsét kívánunk. Mihailovits György, a volt es. és kir. 10. huszárezred nyugalmazott főhadnagya házasságra lépett felsőgéczi és garamszegi Géczy Kálmán, nyug. m. kir. honvédtábornok Nóra leányával. — Lukács László, volt miniszter és neje Bad-Gasteinbe utaztak, Huszka Jenő a népszerű zeneszerző és miniszteri tanácsos pedig leányával együtt Fonyód-Bélatelepen tölti a nyarat. Apponyi Albert gróf és felesége Karlsbadban üdülnék, Bud János pénzügyminiszter pedig Milanóba utazott.

Kedves előfizetőink közül a következők nyaralásáról számolhatok be: Dr. Dümmerth Lászlóné Koppányszántón, Sir Gáborné Balatonfüreden, Tinák Bella Pesterzsébeten, Oroszky Mihályné Nyergesújfalun, Királyi Miklósné Nemestördeménen, Szigeti Béláné Siófokon, Somogyi Jenőné Zánkán, özv. Stenge Ferencné Jászberényben, Singer Miksáné Felsőgödön, Szemző Aglaé Balatonfüreden, dr. Bartucz Lajosné Szegvárott, dr. Tövisi Ernőné Bábolnapusztán, Májai Artúrné a Salzburg mellett Gollingban, Sárosi Jánosné Balatongyörökön, dr. Monoray Ödöné Siófokon, Steffler Irén Balatonberényben, dr. Velsz Elemérné Hámorban, Duronelly Alajosné Nógrádverőcén, dr. Orbán Ferencné Püztakürtön, Barna Mihályné Tatán, Tamás Károlyné Tállyán, Skuts Ibolya Balatonlellén, Popovics Jenőné Szolnokon, Borbély Imréné Hévízen, dr. Nádasy Lászlóné Balatonlellén és Lengyel Antalné Révfülpön élvezik a nyaralás örömeit.

Fájdalmas szívvel közlöm nagyságos asszonyommal, hogy lapunk régi kedves előfizetője: Heller Antalné, szentendrei rendőrtanácsos felesége, hosszas szenvedés után elhunyt. Öszinte részvét kísérte utolsó útjára a nemes-szívű úriasszonyt.

Ha véletlenül arra viszi az útja, nagyságos asszonyom, nézzen be Erdőbényére augusztus 21-én, ahol a mi drága, dalosszívű muzsikás-poétánk: Murgács Kálmán fog tartani magyarnóta-estélyt. Hogy jól fogja magát érezni, azt ügyis előre tudja. Murgács Kálmán nem szorul rá arra, hogy én dicsérjem és éppen a nagyságos asszonyom előtt, aki már olyan sokszor gyönyörködött ennek a nótáslegénynek szívéhez szóló muzsikájában.

És most, befejezésül, nagyságos asszonyom, két elcselt beszélgetést mondok el. Az egyik egy házaspár közt történt, ilyenformán:

— No, Tibor, ha meghalok, tudom nem kapsz több olyan feleséget, amilyen én vagyok.

— De kérlek, édesem, ki mondta, hogy olyat kívánok? — kérdezte mélan a férj.

A másik egy fiatal orvos őszinte kifakadása a felesége előtt.

— Ez mégis csak disznóság! Ez tisztességtelen verseny. Fekete Oszkár itt rontotta el a gyomrát, az én névnap estélyemen és most mégis a konkurens orvossal kezelteti magát!

Egyébként pedig hódolattal csókolom a kezét...

INGYEN!

DICKENS MŰVEI

A bel- és külföldi remekírók magyar kiadásai sorozatának második műveként rövidesen megjelenik **Charles Dickens műveinek nagy kiadása, teljes fordításban.** Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét

INGYEN

adjuk, így tehát e lapnak azon olvasói, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent fel-tüntetett címünkre küldik, ingyen kapják a kiadásunkban megjelenő

Dickens műveinek

egy teljes 24 kötetes, körülbelül 4000—5000 oldalra terjedő kiadását.

Könyvkiadóvállalatunk szerkesztő-, bíráló- és fordító-bizottságának névsora a következő: dr. *Eá-nóczy László*, dr. *Endrédi Béla*, dr. *Forró Pál*, dr. *Fülöp Zsigmond*, *Havas András Károly*, *Kállay Miklós*, *Lándor Tivadar*, *Német Andor*, *Porzsolt Kálmán*, *Pünkösdi Andor*, dr. *Salgó Ernő*, dr. *Sebestyén Károly*, *Somlyó Zoltán*, dr. *Sziklai János*, *Szini Gyula*, *Sztrócai Kálmán*, *Vécsei Leó*.

Charles Dickens, aki nemcsak Nagybritanniának, hanem a világ összes országainak és népeinek szívben és kedélyben leggazdagabb költője, műveivel első helyet foglal el az egyetemes irodalomban. A lelkes olvasók számos legiói, akiket ezek az utólréhetetlen írások drámai feszültségükkel, nemes érzelmi tartalmukkal és kiapadhatatlan humorukkal lebilineseltek és igaz derültségre hangoltak. Dickens regényei és elbeszélései kiadásunk második fényes sorozata szép nyomásban, kitűnő fordításban jelenik meg és csak a hirdetés és csomagolás költségeiért kérünk kötetenként 30 fillérvnyi megtérítést. A szétküldés abban a sorrendben történik, amelyben a megrendelések beérkeznek. — Kiadásunk a követ-kező műveket foglalja magában: *A Pickwickerek*, *Kis Dorrit*, *Copperfield Dávid*, *Nickleby Miklós*, *Két város története*, *Nehéz idők*, *Twist Oliwer*, *A Sylvesteri harangok*, *Kisérteties történet*, *Az élet küz-delmei stb.*

Mindennemű pénzküldemény egyelőre mellőzendő.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Tsa.

Gutenberg
könyvkiadóvállalat
Budapest, IV.,
Váci ucca 17. félem.

Szelvény

M. U. L.

Alulírott Dickens összes műveit ingyen kívánja. Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérünk.

Név:

Lakhely (ucca) Posta

D. 60.

Korzó

(Pillanatfövbél)

Tiszta és tündöklő a levegőtenger, a járda is az, le-tisztították az uccaseprő magyarok. Szinte csurog a napfény a házak tetéjéről s folyik a földön, mint valami aransárga bor. A fák kókadognak a déli verőfényben. Szunnyadozó polypok. Tabán felől harangszó kondul s a dunaparti kóracs mögött a víztükörről fölrebbenő szellőt élvezi a mélyen tisztelt publikum.

Ülnek a széksoron, mint a verebek a távirópóznán, a dunaparti naplopók. Öreg urak terpszkednek a forróságban, szivatják reumájukat, úgy pihennek üzleti babérai-kon; kalandkereső asszonyok firtólnak a hirdetőoszlopok alatt, vagyontérő toalettek ragyognak a hölgyeken, kiknek a kezére mintegy rá van tetővalva ez a szó: parvenü. Dúsgazdagok feleségei és barátnői vetekednek egymással a divatban és a hódításban, mélytűzű pillantásokat röppentve a vattavállú új nemzedékre, mely a braganzai herceg előkelőségével vonul föl a korzón. Vakmerő síhederek ödön-genek a széksorok előtt divatkreációkban, a mamák reménykedve tartják a szemlét fölöttük, az etonfrizurás bakfisok pedig grandkokottot megszegyenítő mosollyal üdvözlik és bátorítják a lovagot. Mozgó bábok jönnek tömött sorban: sikkasztó gavallérok, autós akvizitörök, amolyan frakkos martalócok s nagylábon élő, vasaltnadrágú bankfiúk. Kivénhedt nőhódítók botratámaszkodva vonzólják a tábeszt s bulldogarcú börziánerek élvezik az illatos havannát, amikor majd éhenhal a dolgozó társadalmi rend. Varangy a napsütésen: ül egy nehéz dáma két csunya bakfisával, kihozta őket a lélekadására. Közeliükben egy hadimilliomos barnítja képét a napon, az a derék úr, akinek a háború előtt csak szerény béléskereskedése volt a Sas ucca környékén s ma tizennyolc bérpalatája van Budapestén. Remek panamista közeleg! Mázsás ember, de ki mondaná meg, hogy milyen fürge tojástanócot jár a paragrafusok között! Ott egy úr mübecslő szemmel sandít a hölgyek bútonjára: a pesti Csikágó zálogházasa, ki a munkásnegyedek nyomorából él, s lám, kiül ide előkelőségnek! Hájóriások hermezsegek, szemfüles kopók szimultolnak, a sajtódzszungel apró csirkefogói hajszolják a pikáns szenzációt, mit a társasági dámáktól hallanak. Monoklis arslánok csevegnek apró kokottokkal, akikre úgy vigyáz mamájuk, mint mosolygó kotlós a csibéire. Jön a divatos muzsikuss! A művészet szarkája. Új lopkodja össze kompozícióit. Egy mozistár! Inkább henteslegénynek néznéd. Egy lipótvárosi delnő fedezi a ruhaszámláját. Volt népbiztosok és oláhok barátnői díszelnek a sokadalom közepén, a kommiün hisztérikái, akik Cserny Jóskaékat látták vendégül pezsgős lakomáikon. Amott béna katonák sütkéreznek a napon, a harcmезőn hagyták épségüket és fiatalságukat. Csendesen kéregetnek. Micsoda kontraszt! Ott megy a kérlelhetetlen kritikus is, aki minden könyvet levág, de még egyet sem írt. A szeme olyan, mint a sült halé. A volt rőfös melán tűnődik, játszik az óraláncával s potya napkúrát ül az uzsorás. Ninini, a Jula! Nem is oly rég vala még szobalány s most a korzó Kleopátrája. Csak a nevetése árulja el, hogy ki volt...

Micsoda társaság! Jók, rosszak, kövérek, soványak, szőkék, barnák, mind feltűnök s egyben jelentéktelenek, nagyrészt hölgyek, kiknek hivatalban, vegyeskereskedésben, börzén s más pénzkereső helyeken robotol a férjük, a kenyérkereső barom. Atlaszok jönnek: nagyképu politikusok, kik vállukon tartják az eget. Új divatkreációk szivárványlanak a napvirágos korzón, de hiú és üres a ragyogásuk. Mennyi mosolygó szem! Álarcot gondatlanak valamennyien, mint a régi római hisztériók, gondatlanok és elégedettek, pedig mindenik cipeli az ő láthatatlan keresztjét: a szépasszony az ő idegbajos éjszakáit, a tözsér az ő olt-hatatlan pénzszomját és a sikkasztó a rettenő lelkiismeretét, mely a szunyog hangját is mennydörgésnek hallja. Szomorú és szánalomra méltó gyülekezet, bénák és inasakadtak, testi- és lelkibetegek gyülelévész hada és aki

köztük a legmegelégedettebbnek látszik, az a legboldogtalanabb. A hazugságok karneválja! Mosolyba burkolja mindenki az ő öt sebéit, miket az élettől kapott. Ó, milyen szegény és szerencsétlen az a társadalom, amelynek ennyi terheltje, szélhámosa, betege és nyomorultja van...

Az akácok árnyéka megsugorodik, delel a nap és ürülni kezd a korzó. Az a kevéssé igazi úr és úrinő, aki a korzó vegyes jellegéből oly üdítőn kiválik, hazafelé ballag csendesen, hogy diszkrét nyomorában elfogyassa szerény ebédkéjét. A többi, a nevetgélő, hangos nép pedig betódul a dunaparti fényes éttermekbe s megszállja, mint a sáskahad. Istenem, még enni sem tudnak! Zörög a villájuk, csörög a tányérjuk s a legtöbbször késével a szájában kotorász. Előttük inycenfalatok s drága bor gyöngyözik a poharakban. És borús szemmel néznek a bőség asztalára a korzó úri koldusai, a kintrekedtek, akiknek nem adatott meg a piszkos és parázna pénz...

HUMOR

Pókainé a vásárcsarnokban.

Emelkedik a bab már a hegyek fölé,
Kelj fel párnáidról özvegy Pókainé.
Nyilatkozat harsan, anket leszen újra,
Messziről nézhetsz csak megint a paszulyra.

Pókainé felkel, s a piacra mégyen,
Drágult a tők ismét... „Nahát, ez már szegény!”
A hentesnél megáll: „Mennyi ez a tarja?
Négy pengő? Vegye meg az, aki akarja!”

Vegyen borjú orrát? Azt se lehet, mer' hát
Árban a borjú is fenn hordja az — orrát.
Vegyen tán szárnyast? Ehhez sem kap ingert,
Ez is fennen szárnyal, akárcsak a Lindbergh.

Es lemondva arról, hogy húst vegyen mára,
Körülnéz, hogy mennyi a tojásnak ára.
„Tizenhárom fillér? Nem veszek, csak holnap,
Addigra a tyukok, tán olcsóbban tojnak!”

Azzal továbbmegy, hogy vegyen főzeléket
(Vásárlási kedve itt kapott csak léket!)
Káposzta, tők: drága... „Lássuk, hogy ezen kel?”
De a kel is drága, persze, hogy az sem kell.

Mit főzzön ebédre, ez izgatja nagyba,
S másfélóra hosszat alkuszik a babra.
S mert a bab is drága, alkuszik lencsére,
Ez is drágább, mint az Ezsau lencséje.

Minden cikknek ára rettentően nagy ma
és a sok anketől megdrágul a hagyma.
S a kofához lép most, alkudni gyümölcsre,
Ez is drága... „Persze, az anket gyümölcse!”

Végül pár gram babot vesz, s két-három körtét,
De az árak közben szívét meggyötörték.
Szegény fel van huzva, akárcsak egy wekker:
Tíz pengőt kiadott és üres a cekker.

S eltűnődik hosszan: minden olcsóbb volt még
Addig, amíg nem jött a sok fene anket.
Es jó öreg Pókainénk keserűn felszisszen:
„Drágasági anket, verjen meg az Isten!”

HESZ FERENC

K. TURAY EMMA Operaénekesnőnek szeretettel ajánlva.

VALAHOL EGY ABLAK ALATT...

Minden jog fenntartva.

Szövegét és zenéjét szerző:

Pápai Molnár Kálmán, Op. 164.

Hallgató. *Rubato.*

ÉNEK.

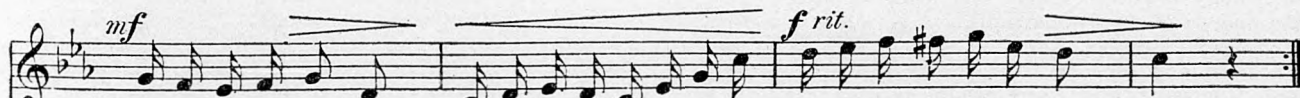

1. Va - la - hol egy ab - lak a - latt mu - zsi - kál - nak.
 2. Meny - nyi könny és meny - nyi - só - haj, meny - nyi bá - nat!
 3. Va - la - hol egy ab - lak a - latt sir a nó ta.

ZONGORA.

1. Min - den hang - ja sir - va - resz - ket a nó - tá - nak. Ő - da - bent egy bar - na kis - lány
 2. Szi - ve van tán a ke - ser - gő szá - raz - fá - nak? A szel - lő is föl - föl - zo - kog
 3. Bar - na le - gény mu - zsi - kál - tat bu - csu - zó - ra. Rá - bo - rúl az ab - lak - fá - ra

1. Mégsem hallgat rá - ja. Mint - ha nem is ne - ki sir - na. A ci - gány - nak szá - raz - fá - ja.
 2. Föl - sir a hang - ja - ra... Én is - te - nem csak az a lány. Az nem hall - gat a nó - tá - ra.
 3. Ke - ser - ve - sen sir - va. Mint a - ki a bol - dog - sá - gát. Te - me - ti a ső - tét sir - ba.

Némethy Tihamér: Napsugár szanatóriuma

V. Györgyike. Tőlünk kér felhős egére fényt, reménysugarat? Beküldi fényképét is, hogy ítéljük meg, lehet-e magát annak a tavaly kimustrált főhadnagynak szeretni. Lehet-e? Ideteszem a tintatartómrá fényképét. Végigmustrálom. Tudja, kedves, ahogy én a mi fiatal tisztjeink szeméjársát ismerem, nincs az a legszebben megírt „*Hadműveleti alapismeretek*“ könyve, hogy ha meglátja ezt a felhős egü Györgyikét, ott ne hagyna minden hadi tudományt. Hígye el, hogy nincs szebb terep a harcászatban, mint egy szép leányért verekedni, a sikerért. Én azt hiszem, hogy a sűrű felhők nem hoznak jégverést, kicsi szíve legszebb muzsikája, az összszependülő sarkantyúk zenéje elüzi őket az égről és felragyog a napsugár.

Dr. Sz. Gábor. Kedves öcsém, szeretnék a fejedre egy becsületes, régimódi barackot nyomni. Férfi létedre férfitől kérsz tanácsot, egy leány ellen, akit, *mint írod*, szeretsz is. Ti, mai fiatalok, cifra legények vagytok. Nem mind! Hála Istennek. Önmagad értékével nagyon el vagy telve. Doktor vagy. Vagyonod van. Bár nem a tied, hanem az apádé, tehát nem tudod megérteni, miért kívánja az ideálad, hogy szerezd meg a másik doktorátust is, tanulj, légy ügyvéd, vedd át az apád irodáját, és csak akkor lesz a feleséged. Pajtás! Minél értékesebb egy nő, annál inkább megkívánja a kiválasztott férfitől, hogy érette erőpróbát mutasson be. Azért kívánja tőled is, mert különbnek akar látni téged, mint a többit. A munkádban akarja látni, hogy szereted, mert az a sok éjjelizene, amit, mint írod, elhúzottál ablaka alatt, nem a nagy szerelmet, hanem azt bizonyítják, hogy komisz, lump fráter vagy, aki egy garast se keresett még, de elvert annyit egy éjszaka, amennyiért egy hónapig dolgozik sok szegény jogásztársad az ügyvédi irodákban. Ne lumpolj, hanem dolgozz azért, akit szeretsz, hidd meg, csak az a házasság a napsugaras, amelyiknek alapja a munka, azt pedig megérdemled büntetésül, hogy ezt a választ az a kisleány előbb elolvassa, mint te. Szervusz, okosodj, kis szalonjogászm, és ne akarj az apád vagyonára nősülni.

Tétovázó asszony. Csak azt tanácsolhatom, táviratozozon a férjének, hogy nem jól érzi magát, vigye más fürdőhelyre. Van még a Balatonnak szebb üdülőhelye is, mint ahol most van. De azzal a férfival egy percig se legyen tovább. Aki gazdag, független, — ha férfi a talpán és úriember, — akkor nem úgy cselekszik. Ez nem szerelem, csak megkívánása egy nőnek, ami csak megalázó lehet egy olyan nőre, aki értékeli önmagát. Érzem a levelemből, hogy a színes ígéretek már káprázik a szeme, már nem lát tisztán. Meneküljön a férjéhez tanácsért, az a feleség kötelessége. Annyi napsugár nincs az én tollamban, mint egy férfi szívében, ha szeret egy asszonyt az egész lelkével. Ő meg fogja találni az utat, a helyes utat, amelyik kivezet, és visszavezeti Nagyságos asszonyt az otthon békés tisztaságába.

22. éves leány. „*Bűn az ha reálsan gondolkodik egy leány?*“ kérdezi. Erre csak azt válaszolhatom: Egyszer egy fiú nagyon szeretett valakit. Tele volt a lelke szerelmes dallal, virágillatos reménykedéssel. Így beszélt: Elvinném magát, ha szárnyam volna, fel az égre, arra a csillagvirágos istenréjtjére, csillogó kelyhű virágokat tépnek, a lába elé szórnam, aztán keresnék egy új, senki se lakta csillagot, odavinném, hogy csak én, csak én láthassam és imádhassam. Leborulhassak lába elé, mint a Szahara tikkadt ajkú vándora az oázis forrása előtt. És erre a leány, az imádott leány tudja mit válaszolt? Elmondom: „Mondja, hány pohár jegeskávét tudnék én meginni ott a Szaharában?“

Maga is, kedves, ilyenképpen válaszolt, mikor szerelmes ifja a legnagyobb extázisban magasztalta az eljövendő szép házasséletüket, maga — mint a matematika és fizika cvikkeres, szóke, bubifrizurás, bájos kis tanárnője — megkérdezte, hogy a jövedelmek arányában osztoznak-e a jogokon? Mert magának több a fizetése — Erre csakis egy

lehetett a válasza: egy udvarias búcsú. Mert, kedves kis tudós tanárnéni, hagyja a matematikát a katedrának, és ne számoljon akkor, mikor szerelmes szót hallgat, mert a legjobb gyomrú férfi se bírja ki, hogy parfé mellé hagymát etessenek vele, akármilyen harmatgyöngye, zöld hagyma is az, csak nem együvé váló.

NADOR CIPŐSZALON

BUDAPEST,

V., NADOR u. 13.

Női- és úri divatcipőkülönlegességek, estélyi cipők, díszmagyarcsizmák. — Orthopédia. Vidékre mérték beküldése után is szállítunk.

ELŐFIZETŐKNEK KEDVEZMÉNY.

Nagyothallók minden vágyát kielégíti a SIEMENS-PHONOPHOR. Ezt a kis készüléket — mely a hallást még a legmakacsabb esetekben is a legtisztábbá teszi — áldják mindenfelé. Egyedüli főelárúsítóhelye: Magyar Gyógytechnikai Ipar Rt., Budapest, VI., Andrassy út 28. Díjtalanul bemutatják, próbálja meg.

Mit főzzek?

Augusztus 11. Csütörtök: Burgonyaleves, székelygulyás, tehéntúrós szeletek, gyümölcs. *Vacsora:* Hirtelen sült rostélyos burgonyakörítéssel, kovászos uborka, gyümölcs.

Augusztus 12. Péntek: Köménymaglevés, túrós-csusza, kukorica, gyümölcs. *Vacsora:* Paprikás hal sült burgonyával, paprikasaláta, gyümölcs.

Augusztus 13. Szombat: Sárgarépa-leves, töltött paprika, tejszínes koch. *Vacsora:* Csirkebecsinált, tarhonya körítés, gyümölcs.

Augusztus 14. Vasárnap: Aprólék-leves daragaluskával, jércesült pirosra sült burgonyával, uborkasaláta, kompót, kukorica, csíkos sütemény, gyümölcs. *Vacsora:* Hideg sült, vegyes kompót, sajt, gyümölcs.

Augusztus 15. Hétfő: Húsleves eperlevél tésztával, főtt hús rizskörítéssel, paradicsommártással, szilvagombóc. *Vacsora:* Gomba tojással, zöldpaprikával, kovászos uborka, gyümölcs.

Augusztus 16. Kedd: Kalarábleves, majoránna hús, főtt tészta körítéssel, kukorica, gyümölcs. *Vacsora:* Hideg sült, paprikasaláta, gyümölcs.

Augusztus 17. Szerda: Almaleves, vagdaltpecsenye, zöldbabfőzelék, vajstekercs. *Vacsora:* Pirított borjúmáj, kovászos uborka, gyümölcs.

Augusztus 18. Csütörtök: Gombaleves, párolt libamell, parajfőzelék, almáspité. *Vacsora:* Borjú natúrselet, vegyes saláta, gyümölcs.

Augusztus 19. Péntek: Zöldborsóleves, halkolbász sültburgonyával, uborkasaláta, káposztáskocka, gyümölcs. *Vacsora:* Körített liptói paprikával, szalámi, tejbe rizs csokoládéval, gyümölcs.

Augusztus 20. Szombat: Paradicsomleves, vajgaluskával, sertéskaraj kirántva, tökfőzelék, főtt kukorica, gyümölcs. *Vacsora:* Töltött tojás, uborkasaláta, sajt, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Augusztus 11. Csütörtök: Burgonyaleves, székelygulyás, gyümölcs. *Vacsora:* Körített liptói, retek, gyümölcs.

Augusztus 12. Péntek: Köménymaglevés, túrós-csusza, kukorica. *Vacsora:* Borjúpörkölt galuskával, gyümölcs.

Augusztus 13. Szombat: Sárgarépa-leves, töltött paprika, kukorica. *Vacsora:* Gomba rizzsel, uborkasaláta.

Augusztus 14. Vasárnap: Csontleves daragaluskával, kirántott csirke, uborkasaláta, almás béles. *Vacsora:* Hideg sült kompóttal, tészta, gyümölcs.

Augusztus 15. Hétfő: Húsleves reszelt tésztával, főtt hús petrezselymes burgonyával, kapormártással, gyümölcs. *Vacsora:* Gomba tojással, zöldpaprikával, kovászos uborka, gyümölcs.

Augusztus 16. Kedd: Kalarábleves, aranygaluska, gyümölcs. *Vacsora:* Pirított borjúmáj, uborkasaláta, gyümölcs.

Augusztus 17. Szerda: Almaleves, vagdalt pecsenye, zöldbab főzelék. *Vacsora:* Hideg hús uborkával, gyümölcs.

Augusztus 18. Csütörtök: Velőleves, kirántott sertéskaraj, uborkasaláta, kukorica. *Vacsora:* Burgonya vajjal, gyümölcs.

Augusztus 19. Péntek: Zöldbaleves, sajtosmetélt. *Vacsora:* Tejbe rizs, gyümölcs.

Augusztus 20. Szombat: Paradicsomleves galuskával, párolt marhahús tökfőzelékkel, kukorica. *Vacsora:* Vaj, sajt, retek, gyümölcs.

Receptek

Tejszínes koch. Hat tojás sárgáját hat kanál cukorral jól elkeverjük, adunk bele 6 kanál finom szitált morzsát, 6 kanál jó tejszínt és 6 tojás habját. Zsirozott edénybe öntjük és szép világosra sütjük. Tállal együtt adjuk asztalra. Borsadót adunk mellé. Negyed óra alatt az egész elkészül. Özv. Zetti Józsefné, Csihóstöttös.

Vajas-tekerics. Háromnegyedliter lisztet hét tojás sárgájával, fél kávéskanál sóval, három deka tejbe áztatott élesztővel, három deka porcukorral és annyi tejjel, hogy rétestészta keménységű legyen, jól kidolgozzuk. Lisztetett deszkán nagyon vékonyra kinyújtjuk és akkor 20 deka vajjal, 20 deka porcukorral habosra kikeverve a tésztára kenünk. Felsodorjuk, két ujnyi szeleteket vágunk belőle és kikent tepsibe rakjuk. Ha megkelt, sülni hagyjuk s ha félig kisült, kis cukros tejszínnel oldalait és tetejét megkenjük és szép pirosra sütjük.

Dr. Szentpétery Kálmáné, Bpest.

Gyümölcskrém. Három tojás sárgáját 8 deka cukorral habosra keverünk, hozzáadunk tetszésszerinti finom lekvárt, 3—4 evőkanállal, négy lap forróvízben feloldott, szűrött gelatint és három deci keményre vert tejszínhabot. Formába tesszük és jégre helyezzük.

Kabos Endréné, Siófok.

Csíkos sütemény. Egy tojás nehézségű vajat habosra keverünk, aztán hozzákeverünk 3 tojás sárgáját, 3 tojás nehézségű cukorport, 3 tojás fehérjének a habját, 2 tojás nehézségű lisztet, felváltva 1 kanál lisztet, 1 kanál habot, egy késhegynyi áizst is adunk bele. Három részre osztjuk, egy részbe keverünk fél szelet igen kevés vízzel puhított csokoládét, egy részbe piros festéket és egy részt nem festünk meg. Egy tepsit kikenünk, liszttel meghintjük, soronként beleöntjük a keveréket és középporró fűtőben sütjük.

Csiky Ödönne, Szeged.

Tehéntúrós szeletek. 40 deka liszt, 20 deka olvasztott vaj, 2 tojássárga, 2 kanál porcukor, kevés só és megfelelő mennyiségű tejszín összekeverjük és két tésztalapot készítünk belőle, amelyek közé a következő töltelékkel teszszük: 40 deka szitán áttört túrót, 2 tojás sárgáját, vaníliás cukrot, kevés mazsolát, 4 tojás habját összekeverve. Mérsékelt tűznél megsütjük. Mezey Györgyné, Győr.

Kézimunka

Rovatvezető, tervező és szállító: **Gottlieb Gyula** iparművész, Budapest, IV., Petőfi Sándor ucca 17., II. 12. Telefon: Teréz 103—30.

Perzsa vagy szmirna ágyelő, 80/125 cm, elsőrendű anyagra kézzel előfestve 16 P

A rendelésnél kifejezetten jelendő, hogy szmirna, vagy perzsa kézimunkával lesz előállítva, mivel az alapanyag között különbség van. Az ár egyenlő.

Rendelés fenti címen eszközölendő.

Gummi fürdősapkák

minden színben

P 1'20-tól P 4-ig

GUMMIZSÁKOK

fürdőeszközök
részére, külön-
féle mintával

3'— P-től 10'— P-ig

ZELENKAI R. L.
Budapest,
IV., Szervita tér 6. sz.
Alapítva 1837-ben

PURGO

**AZ IDEÁLIS
HASHAJTÓ**

Háztartás

Csirkeaprólékves. A megtisztított, megmosott csirkeaprólékot, nyakat, zuzát, fejet és lábakat zsírban pároljuk, félpuhulásban megtisztított, megmosott, felszeletelt sárgarépat, petrezselyemgyökeret, kalarábét, kelkáposztát, karfiolt adunk hozzá és

tovább pároljuk puhára. Ekkor egy kevés liszttel meghintjük, vízzel feleresztjük, megsózzuk, megborsózzuk és rizst vagy májasgombócot főzünk bele. A májasgombóchoz a csirke máját szítán áttörjük, teszünk bele sót, borsot, egy kevés áztatott fehér kenyeret, prézlit s egy egész tojást. Ezt összeállítjuk, gombócokat formálunk belőle s belefőzzük a levesbe.

Előétel. Borjúlás és fej tojással. A megtisztított borjúlásat és fejet tegyük főni egy és félliter vízbe. Főzzük egy óráig. Ekkor szedjük ki a levéből, a csontokat a hús közül vegyük ki, rakjuk a húst a lébe vissza, sózzuk meg és tegyük újra forni. Eközben két deci jó tejfölből, négy tojás sárgájából, egy kanál liszttel habarást készítenk, és a forró levet folytonos kavarással közben töltjük a habarás közé a tálba, aztán ha elvegyítettük öntsük vissza a fazékba, de ne főzzük fel, nehogy a tojás megtúrósodjon. Tálalás előtt két citrom levét belesavarjuk. Tálban adjuk fel.

Majoránás hús. A szép, széles hátszín-szeleteket jól megtisztítjuk, hogy ne maradjon rajta se faggyú, se csont. Aztán megmossuk, megtöröljük, vékonyra kiverjük, besózzuk és majoránnával behintjük. Egy kg húsból négy szeletet vágunk. Ehhez veszünk 12 deka zsírt és ha felolvadt, de nem forró, a húst belerakjuk, megfordítjuk benne, hogy mindkét oldala zsíros legyen. A tetejére hintünk két evőkanál majoránát, öntünk rá 3 deci tejfölt és befedjük. Egy és háromnegyed óra hosszat pároljuk, lehetőleg úgy, hogy a fedőt ne vegyük le róla, hanem inkább a lábast időnként megrázzuk. Tálalás előtt a húst kiszedjük, forró tálra rakjuk, a zsíráját leöntjük és levéhez egy kis vizet, vagy ha van, húslevest öntünk. Az így elkészült levet azután ráöntjük a húsról és tálaljuk. Főtt tésztát adunk mellé.

Rák paprikásan. Személyenkint 6—7 rákot számítnunk s azokat sósvízben néhány percig főzzük, hogy az ollókat és farkakat könnyen kifejtessük. Ha ez megtörtént, félre tesszük s elkészítjük éppen úgy, mint más paprikáshoz, zsírral vagy vajjal, természetesen finomabb apróra vágott vereshagymával, paprikával a hozzávaló levet. Feleresztjük egy kis merítőkánál vízzel s ezt egészen behagyjuk párolódni. A félretett rákdarabokat bele-tesszük, negyedliter jó tejfölt öntünk rá s a tűzhely szélén hagyjuk tálalásig lassan párolódni. Sós vízben főtt apró besámel haluskák vagy gombócokkal körítjük, melyeket szítán lecsepegtetve a rákmaradékból készült rák vajjal előbb leöntöttük.

Jegeskávé francia módon. 50 deka porrátört cukrot 2 deci jó erős fekete kávéval a tűzön addig főzünk, míg a cukor fel nem oldódott, ezután szítán átszűrjük, lehütjük és félig megfagyasztjuk. Most egy deci tejszínhabot 7 deka vaniliás cukorral összekeverve hozzáteszünk és tovább hagyjuk fagyni. Poharakban tálaljuk fel.

Befőzés

Körte-befőtt. A körtét meghámozzuk, ha nagy, négyfelé vágjuk és kivesszük a magházát; ha kicsi, egészben hagyjuk. Minden körtét vagy körteszeletet citromlébe mártunk, azután leforrázzuk, majd kiszedjük tiszta vízbe, onnan szitára és úgy rakjuk üvegekbe. Hideg szirupot öntünk rá, bekötözzük és gőzben hagyjuk forni negyedóraig. Az őszibarack éppen így készül. Cukrot veszünk, 1 kg. cukorra másféltiter vizet öntünk, felfőzzük és habját leszedjük.

Almaiz. Borizú almát meghámozzunk, négyrésze-re vágjuk, magházát kiszedjük, megmérjük és főzzük. Minden kg. gyümölcsre fél kg. cukrot számítnunk. Ha az alma sűrűre elfőtt, közé tesszük és 10 percig főzzük. Kevés szalicillal üvegbe rakjuk és gőzöljük.

Sárgadinnye-iz. Az érett sárgadinnyét vékonyan meghámozzuk, magját kiszedjük, apróra felvágjuk és főni tesszük. Ugyanolyan súlyú cukorból szirupot főzünk, öt percig a gyümölcsrel együtt főzzük, üvegbe rakjuk, tetejére szalicilt hintünk és kidunsztoljuk.

Rózsaz. A piros rózsza szíromleveleit leszedjük, famoszárban megtörjük, megmérjük és ugyanolyan mennyiségű cukorból főzött sziruppal a rózsalevelet összefőzzük, szalicillal üvegbe rakjuk és lekötjük. Más ízzel összekeverni használat előtt, igen jó.

Őszibarack-iz. Érett barackot megtisztítunk, magját kiszedjük, minden kg.-ra háromnegyed kg. cukrot számítva, ebből szirupot készítenk és addig főzzük, míg teljesen szilárd cukorra nem jegecesedik. Ekkor a barackot belerakjuk, ha forni kezd, 10 percig főzzük. Ha jól megfőtt, áttörjük, azután még öt percig főzzük, szalicilt teszünk bele, üvegekbe öntjük, de csak akkor kötözzük le, ha teteje beszáradt.

Zöldbab cukorban. A finom zöld kardbabsnak mindkét végét levágjuk, egy tálba tesszük, öntsünk rá erős sósvizet és 14 napig hagyjuk benne állni. Ekkor friss vízben mossuk ki és timsós vízben puhára főzzük meg, majd szedjük ki és vágjuk ketté, a magot vegyük ki és tegyük többször hideg vízbe. Most egy kg. babhoz egy kg. cukorból szirupot főzünk. A szirupba főzünk bele egy rúd vaniliát. Ha a cukor kihült, ráöntjük a leszűrt babra és 24 óráig hagyjuk benne állni. Másnap a cukrot ismét felfőzzük és hidegen öntsük a babra. Harmadnap melegen öntsük rá. Negyedik nap beletesszük a babot a cukorba és egy-két percig főzzük. Most beletesszük üvegbe, lekötjük. Évekig is eláll. Torták, sütemények díszítésére alkalmas. Aki úgy szereti, hogy zöldebb legyen, tehet a timsós vízbe egy borsszem nagyságú rézgálicot s utána tiszta vízzel jól le kell öblíteni. Stumpf Ilona, Pestújhely.

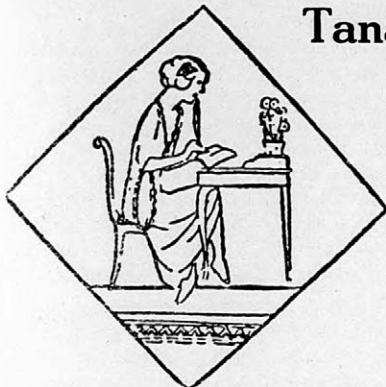
Szegfűkörte. A körtét megtörölgetem, szárából 2 cm-t rajta hagyok, de a zöld kérgét bronzkással lekaparom, a körtét meghámozom, csészéjét kikaparom és azonnal fehérítem. Egy tálba egy liter vízbe oldok 1 deka kénsavas nátriumot és 1 deka citromsavat. A meghámozott körtét azonnal belevetem, félóra múlva négy-öt vízben megmosom. Üvegbe rakom szorosan egymás mellé, hogy a száruk felfelé álljanak. Egy és félliter vízben 2 kg cukrot feloldok, szirupot főzök belőle, a habot leszedem és lassú tűzön félóráig forralom. A kissé lehült szirupot a körtére öntöm és légmentesen lekötöm. Egy óráig dunsztolom és csak akkor veszem ki a dunsztból, ha teljesen lehült.

NŐI-, FÉRFI-, BABY- ÉS GYERMEK-

◆◆◆ FEHÉRNEMŰ ◆◆◆
◆◆◆ KELENGYÉK ◆◆◆

VÁSZONÁRUK ÉS ASZTALNEMŰEK LEGOLCSÓBBAN
IV., Deák tér 3. szám FENDRICH IMRÉNÉL (Deák Ferenc u. sarok)

Tanácsot kérnek

90. Tisztelettel kérem budapesti olvasótársnőimet, szíveskedjenek egy paplanvarrónót ajánlani, aki régi paplanomat újból áthúzná, illetve újjáalakítaná. Hálás köszönettel várja értesítésüket „Beszki”.

91. A fehérenemű varrásban tökéletesíteni óhajtánám magam s ezért lapunk mélyen tisztelt olvasóitól kérnék tanácsot, hogy milyen úton érhetném ezt el. Fehérenemű továbbképző tanfolyamon való részvétel elégséges volna-e, vagy pedig egy elsőrangú szalon felelne meg jobban e célra? Szíves tanácsukért nagyon hálás lennék. R. M., Hódmezővásárhely.

92. Ki volna hajlandó kedves olvasótársnőim közül a Szegeden 14-én, 15-én és 16-án tartandó Országos Dalosversenyre keresztleányomat (feltétlenül urileány) vendégül látni. Szíveségét hasonló módon vizsgoznánk, esetleg a téli idény alatt a fővárosban.

Előre is hálás köszönettel Kossuth Éva, Szob, Hont m.

93. Kedves olvasótársnőimhez fordulok, hátha az én elkeserítően kellemetlen bőrbetegségemre, mert annak kell neveznem, tudnak valami jó tanácsot adni. Az arcomon és karomon már három éve úgynevezett „sömör”-féle üt ki és csak nagyon kevés időre mulik el. Csak 18 éves vagyok még s azt hiszem, mindenki meg tudja érteni, mit jelent nekem ezen bőrbetegség, amely időközönként fájni is szokott. Orvosi tanácsot is igénybe vettem, de ennek dacára sem mulik el, csak nagyon rövid időre. Annyira érzékeny a bőröm, hogy mosakodáshoz nem szabad szappant használnom és legutóbb az orvos a mosdást is eltiltotta.

Nagyon örülnék és szívből megköszönném, ha olvasótársnőim közül valaki segíteni tudna rajtam.

„Egy elkeseredett kisleány”.

94. Kedves olvasótársnőimet kérem, szíveskedjenek egy belvárosi kisebb és jutányos árat számító penziót ajánlani, hosszabb tartózkodásra óhajtánám igénybe venni.

Szíves értesítést kérek „Sz. J.-né V... d.” jeligére kiadóhivatalba.

Gondos háziasszony, háztartásban elsőrendű, falusi életet kedvelő, magányos úrhoz vagy úrinőhöz, kisebb családdhoz házvezetőnek ajánlkozik.

Szíves megkeresést nádasdi Baán Lajosné címére kér. Budapest, II, Kisrókus uca 15.

Egy éve végzett okl. tanítónő ajánlkozik elemi iskolai gyermekek mellé tanítónőnek. Bárhova elmegy. Címe: „Ambíciózus” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Úricsaládnál szeptember 1-ére teljes ellátást nyer 9–13 éves fiú, havi 120 pengőért.

Balogh Rezsóné, Budapest, Baross u. 77., II. e. 2.

A háztartás minden ágában perfekt, finom úri konyha vezetésében teljesen jártas, többéves bizonyítvánnyal rendelkező nő házvezetőnői vagy anyahelyettesi állás keres. Özv. Kendy Károlyné, Beremend.

Üzenetek

Az alább leközölt levél illusztris, költői lelkű írója nem veszi tőlem rossz néven, hogy a személyemnek szóló levelet e rovatban a nyilvánosságnak átadom.

Midőn ezt teszem, úgy érzem, olvasóimmal szemben teljesíték kedves kötelességet, hogy egyik asszonytársuk idegenben, magyar tragédiánkon felsíró gondolataival megismertetem.

*

Kedves Szerkesztő Úr! Hiszem, hogy londoni levelem már régen megérkezett s úgy érzem, itt az ideje beváltani, amit levélben ígértem; azaz egy kis beszámolót tartani! Kérem tehát, közölje velem, mikor közzönthetnénk nálunk egy csésze téára. Szívesen látjuk, várjuk. Addig is előljáróban el kell mondanom, hogy láttam évszázadok csodáit, épületben, szoborban, képen, ötvösmunkában, iparban. Aranyból, márványból, elefántcsontból, drágakőből, fából, vasból, üvegből... Jártam termekben, hol egykor a briliánsal versenyt ragyogtak a könnyek... hol népek, nemzetek sorsa dőlt el! Börtönök mélyén, hol halálba indulók sóhajától visszhangosak még a szörnyű falak! Várakban, hol éjszakánként lefejezett királyasszonyok halovány, véres árnyéka kísért... Allottam csodálkozva a technika úttörőinek első alkotása mellett. Kerestem Gutenberg lelkét az első nyomtatásokban és lélegzetet visszafojtva jártam a száguldó autók közepette London uccáin, néhány perc múlva emelet mélységben, fehér csempével kirakott falu gyalogjáróban a Themse alatt... Majd a hatszáz kilométer hosszúságban futó földalatti vasút röpített szélsébesen tova. Hoztam levelet repkénybokorról, mely a greenwichi délkör mellett zödel... Szedtem százszorszépet a Sans souci-i malom alatt, téptem lombot Windsor-vár árnyékos fájáról s a nürnbergi várudvarán vadszőlő-levelet... Imádtam Istent a kölni Dom köcsipkés falai között... A saint Gudul templomban, Westminster apátság harangjátéka mellett s a nürnbergi ódon egyházban, hol déli harangszóra két választófejedelem szobra hajt fejet, a torony erkélyén... Megfordultam Dürer hajlékában, a berlini császári palota tündérfényes termeiben, a nürnbergi vár kinczókamráiban, a potsdami kastély Voltair szobájában, kagylótermében, láttam az órát, mely akkor állott meg, mikor Nagy Frigyes szíve megszünt dobogni... A londoni Wallace collection nobilis gyűjteménye megfogott szépségével... És jártam szűk, szennyes sikátorokban Londonban, Berlinben, Nürnbergben, hol a gond, a nyomor, a szegénység laknak, ahonnan éjszakánként útnak indul a bűn... Láttam az Elba vidék gigantikus szikláit, Loreley szirtjét, a Rajna part lovagvárainak romjait, a coblenzi hajóhidat, a Hyde-park smaragd zöld fűvét, melyen boldog gyermekek raja hancúrozott s — horribile dictu — semmiféle ör nem zavarta el őket!... Vásároltam éjjel tizenkettőkor Brüsszel fényesen kivilágított üzleteiben... Hallgattam a sirályok vijjogását a csatorna felett... Ökölboszorított kézzel állottam, mikor azt kérdezték tőlem: úgy-e, a fővárosuk Agram?

Amerre jártam, mindenütt beírtam a szálló könyvébe:

Mi magyar hazánkról hogyha hírt hallotok:

Érettünk egy könnyes, halk fohászt mondjatok!

Ennyit előljáróban, a tőbbit múzeumról, képről, szoborról, kincstárról legközelebb.

Addig is köszönti híve Dr. M. A.-né.

*

A mindnyájunkat érdeklő levél leközölését bár megindokoltam, hozzá kell azonban még fűznöm, hogy azoknak olvasása nyomán mint kristályosodott ki meggyőződésem, hogy magyar asszonyaink lelkéből a világ összes csodái sem törülhetik ki egy pillanatra sem nem-

zetünk szomorúan vajudó sorsát és e fájó gondolat sebzett szárnyakkal bár, de mindenütt ott röpköd, hol az uralkodó szellemnek ajtót tár a kultúra igazságát kutató, megalkuvást nem ismerő és minden érdekeket szétromboló magasabbrendű fölénye.

Bízunk e fölényünkben, melyet senki sem vehet el tőlünk és tudatában vagyunk annak is, hogy a sötét, fojtogató határokon áttör vakító fénye a világ minden részébe és ennek diadalánál virrad fel az új magyar élet. Bízunk leigázott akaratumokban, melyet korlátok közé szoríthattak, de elfelejtették, hogy az összetömörített erő a természet törvényei szerint is szétveti a fejlődést, életet korlátozó, természetellenes burkot. És bízunk a legnagyobb hatalomban: a magyar anyák és leányok új nemzedéket, új világot teremtő lelki erejében, amelynek híven leszünk és voltunk tolmácsai, szószólói.

Szerk.

„Baba“. Költeményének van egy rendkívüli nagy értéke: édesatyja emléke iránti ragaszkodó, hálás gyermeki szeretete. Lelkének ezen mesterkéletlen, őszinte érzése el tudta feledtetni veiem a verselés fel-felbukkanó gyöngéit s én csak a gyermeki lélek ideális rajongását láttam meg benne. Többi költeményei is többé-kevésbé elárulják a közepesen túlemelkedő tehetségét, gondolataiban sok újszerűt fedezhettem fel, de ennek dacára sem ütök meg a közlés mértékét. Szív. üdv. a Szerk.

„Tanácstalan Asszony“. Végtelenül finom lélekre vall, hogy Nagyságos Asszony, a történetek dacára, gondoskodik arról a férjről, aki annyira megfeledkezett a saját és családja becsületéről, hogy minden kényszerítő ok nélkül idegen pénzhez nyult, aminek most viseli a következményeit. Azt kérdi Nagyságos Asszony, hogy mit tegyen, mert az iránta érzett szeretet kihalt szívéből és csak szánalomból gondoskodik róla.

Az én bírálatom ebben az ügyben kíméletlenül kemény és szigorú, mert férfiról van szó, intelligens emberről, akinek részére nem tudok bocsánatot a jelen esetben. Ha mind igaz az, amit Nagyságos Asszony hallomás után írt levelében, akkor még arra a szamaritánusi szánalomra sem méltó, mert fogadkozásai, ígéretei csak addig tartanak, míg jelen nyomorúságos helyzete tart, de mihelyt az megszűnik és jobb viszonyok közé kerül, ismét a régi, meggondolatlan és lelkiismeretlen cselekedetei vezetik tetteiben. Mindenesetre — ismétlem — ezen véleményemet úgy méltóztassék értelmezni, hogy a levélben írtakat megbízhatónak és az igazságnak fogadtam el, amelynek alapján nem tudok más tanáccsal szolgálni, mint hogy a házassági kötelék felbontását helyezem előtérbe és jövője biztosítását egyedül az elválás lehetőségében látom. Ezt a rideg, minden eddigi kapcsolatot szétépítő tanácsot azonban Nagyságos Asszonyom addig semmiesetre se kövesse, míg meg nem kérdi szívét, amelynek egyedül van joga védőként mellé állni. Ez esetben az én tanácsom nem szorítkozik semmiféle igazságra és vádló körülményre, hanem meghajol egy fölöttünk álló törvény előtt és elismeri annak legszentebb jogát, minden bűnrel szemben megbocsátó, kiengesztelő hatalmát. Szív. üdv. a Szerk.

„Békesség“. Hogy valaki harmadik elemista kora óta ír verseket, még semmi esetre sem jelenti azt, hogy azok a versek minden követelménynek meg is felelnek. Sajnos, a jelen esetben erről kellett meggyőződnünk. A mi betűink is könnyeznek azon, hogy egy „hatodikos“ nem rendelkezik annyi önkritikával, hogy ezt mi kell megmondjuk. A békességnek mi is rajongó híve vagyunk, de az életben kívánjuk azt megvalósítani és nem a síron tén. Hogy egy hatodikos miért akar máris a sír mélyén lenni:

„Tudom én, hogy szeretének
Nincsen szabva határ.“

ezt igazán megerőltetett ésszel sem bírjuk felfogni. Az élet diadalát várjuk el a hatodikosoktól és nem beteges halálvágyat. Erőt, akaratot, küzdést, a jövő titánjait akarjuk látni bennük. Szív. üdv. a Szerk.

89. „Egy előfizető“. Kedves ismeretlen olvasótársnómmal közlöm, hogy a furnéros bútort mielőtt brunolinnal bekenné, mossa le tiszta vízbe mártott ruhával és utána szárazra törülje le és csak azután dörzsölje be brunolinnal. Ha esetleg brunolinnal azelőtt kente volna be, mielőtt lemosta volna, úgy a brunolint el kell távolítani a bútorról. Ennek eltávolítására kromofagot veszünk (festék-üzletben kapható). Egy darab ruhát bőven ezzel megöntözünk, a bútort bekenjük vele és 1—2 perc mulva letörüljük. Ha a bútort így megtisztítottuk, csak azután brunolinosztható be. Szív. üdv. Baranyó Sándorné, Szolnok.

„Szomorú asszony Sz...d.“. Ki fürkészheti ki, hogy miért van egy szelíd, nemeslelkű csupaszív édesanyának, szívtelen, önző, zsarnok leánya, akinek legkevésbé kívánsága, hogy csak körülötte forogjon minden és aki a szeretet egyetlen sugarával sem szerzett örömet soha.

Az aggodalom nem ok nélküli és valószínű, hogy addig nem fog szeretet után áhítozni és ő sem fog senkit szeretni, míg szépségének hódolói lesznek és a szépségéért sok mindent elnéznek és megbocsátanak neki. Egy lelkét megrázó fájdalomnak kell jönni, hogy letörje rideg önzését és hogy megismerje a szeretet értékét. Addig önmagától értetődőnek, természetesenek fogja találni, hogy érette történik minden és az édesanyai intéseket szívtelesen fúmagálja, mert az élet még rózsákat hint útjára.

Gyermekkoromban németföldön neveltettek szüleim. Egy igen intelligens és kiváló családnál töltöttem hosszú éveket. Az első időben az asszony részéről pontosan hasonló momentumokat észleltem, mint a levélben feltárni méltóztatott. A férj hosszú ideig valami megfejthetetlen türelemmel viselte el az asszony iszeszélyeit, de egyszer olyan valami történt, ami még ma is élénken emlékezemben él és a kép elmém rajzolódik. Durcás, akaratos válaszok annyira felingerelték a férfit, hogy pillanat alatt felkapta lovaglókorbácsát és a szó teljes értelmében úgy elverte feleségét, hogy annak egész teste korbácsütésektől lett színesen csikozott. Természetesen sírógörcsők következtek. A férj pedig becsapta az ajtót és eltávozott. Napokig tartó szótlanság, üres csend az egész lakásban. De az asszony ennek dacára háziasszonyi teendőit nem hanyagolta el és a közös ebédnél is résztvett, de hang nem hagyta el ajkát. Egy napon valami eddig nem hallott boldog trillázó nevetés hangjai csendültek fel a lakosztályomtól távolabbi szobában. Én csodálkozva figyeltem fel, mert megszoktam és azt hittem, hogy ezután már az egyhangú, szótlán szomorúság költözött be német otthonomba. Ettől fogva olyan aranyos derű ragyogott mindenben, hogy azóta fanatikusan híve vagyok annak, hogy amely asszony önzése és zsarnoki hajlama által elragadtatja magát és a környezete életét elviselhetetlenül megkeseríti — és a jó-akarata, szeretetteljes figyelmeztetéseket eldobja magától — csak ilyen brutális módszerrel lehet józan belátásra bírni.

Kedves olvasóim, nehogy félreértsenek, mert ez az üzenet nem a női nem és nem az én olvasóimnak szól, hanem csak annak az elvakult, egész családját kétségbeejtő, sírbájlódzó, kegyetlenségű hölgynek, akinek az édesanyja jött hozzánk tanácsért. Ennek a hölgynek más válaszunak nem lehet, mert az édesanya már megpróbálta könyörögni, lelkére hatni, a jövő képét ijesztően festeni elé, de mit sem használ. Ha e kíméletlen megfenyítésben nem is lesz része, mert a türelem és jóság feláldozza önmagát, de a sors korbácsütései előtt semmi körülmények között sem fog megmenekülni, hiába tartaná elé az édesanya vérző anyai szívét.

Nagyságos asszonyomnak pedig csak azt tanácsolhatjuk, hogy hagyja útjára és tiltsa el házától, feltételként szabva elé, hogy csak akkor lehet vendég otthonában, ha megváltozik. Ott van a másik lánya, pótolja az ő gyermeki szeretete és jósága a másikért is. Tudjuk, bizonyosan tudjuk, hogy bűnbánó szívvel, Magdolnaként fog megtérni és bocsánatért esedezni. Szív. üdv. kézcsók a szerk.

***Dickens művei.** A Gutenberg Könyvkiadóvállalat ígéretéhez híven ma jelzi már azoknak a remekműveknek második sorozatát, amelyekkel a magyar könyvpiacot gazdagítani kívánja, a második sorozat Dickens műveiből van összeállítva. Charles Dickens nemcsak Nagybritanniának, hanem a világ összes országainak és népeinek szívében és kedélyben egyik leggazdagabb költője. Az első sorozathoz tartozó Dumas-művek 4 kötete néhány nap múlva hagyja el a sajtót és kerül szétküldésre.

„**csáfordi Tóth Béláné úrasszony**“. Hálásan köszönjük az üdülésből küldött kedves sorokat. Szívélyes üdvözlettel teljes gyógyulást kíván a Szerk.

„**Beck Jenóné úrasszony**“. A karlsbadi üdvözléskért sok-sok köszönet és kézsók. A Szerk.

„**Halácsy Jenóné úrasszony**“. Szeretném hinni, hogy a magyar tengerről küldött üdvözlés nemcsak személyemnek, de munkámnak is szól. Öszinte köszönettel és üdvözlettel a Szerk.

„**Elkeseredett anya és feleség**“. Lapunk egyik nagyon kedves és érzőszívű előfizetője, kinek leánya hasonló bőrkiütéses betegségben szenvedett és akit dr. Khoór Jenő bőrgyógyász és főorvos gyógykezelt, (címe: Budapest, IV, Fővámter 2. sz. félemelet 1. ajtó, fogad: d. u. 3—5-ig) teljes mértékben meggyógyult. Ennek öröme mindenkinek — hasonló betegségben — a legmelegebben ajánlja a főorvost és sikert kíván a gyógyuláshoz.

„**Elkeseredett anya és feleség**“. Olvastam lapunkban közzétett kétségbeesett hangú levelét. Ha valaki, úgy én megértem azt, mert magam is több mint egy évig szenvedtem ebben. Én már mindent próbáltam, de semmi sem használt és egy ismerősöm tanácsára felkerestem dr. Török Lajos professzort, V, Alkotmány ucca 5. III. em. (Rendel d. u. 3—4-ig). A professzor úr kezelése által már annyira jutottam a kezemmel, hogy mindent tudok dolgozni, mert tudnia kell, hogy az egész kezem egy nyílt hús volt. Azonban vízben pancsolni nem szabad. Hiszem, hogy a Tanár úr Önön is fog segíteni és akkor legalább nem kell az „anya és feleség” elé azt a csúnya szócskát írni: „elkeseredett”.

Ismeretlenül is szívből üdvözlő:

Wandra Olga, Rákosliget, XIII. ucca 9.

„**Elkeseredett anya és feleség**“. Olvastam lapunkban megjelent tanácsot kérő sorait, melyre szívesen válaszolok. Édesanyám hasonló kiütésekkel hosszú éveken keresztül szenvedett és az állandó gyógykezelés dacára sem mult el. Egy ismerősünk ajánlotta az Erényi-féle „Ichtiol Salicyl” kenőcsöt a következő utasítással. Este, kézmosás után a beteg részt be kell kenni vékonyan e kenőccsel és tiszta ruhával bekötni. Reggel a kötést levenni, a sebet — gyógyszerből vett tisztított benzinnel — egy fehér tiszta ruhával óvatosan lemosni, megszáritani és ismét a kenőccsel bekenni. Ezt a kúrát csak akkor használjuk, mikor a kiütés jelentkezik. Megjegyzendő, hogy bekenés után a kezen valóságos seb képződik és viszkető érzés jelentkezik, de nem szabad eldörzsölni, mert könnyen elgennyesedik. Ha e kúrát türelmesen betartja, 8 nap alatt javulás mutatkozik. Víz nem szabad, hogy a kezét érje. Ezen kenőcs használata által az édesanyám kezén keletkezett kiütések teljesen begyógyultak, ritka időközönként kisebb mértékben ki-kiújult, de újabb használat folytán most már több év óta egyáltalán nem tért vissza e baj. A kenőcs a budapesti gyógyszerből szerzendő be.

Mielőbbi gyógyulást kíván, szívélyes üdvözlettel:

Szabó Lajosné, Csenger.

„**Egy elkeseredett anya és feleség**“ részére. Kedves olvasótársom! Öszinte részvétellel olvastam sorait, mert e kellemetlen bőrbetegséget én is ismerem, amennyiben nő-

vérem szenvedett benne gyermekkorában és mint asszony is újból megkapta. Ő is használt többféle kenőcsöt, pudert, teát, de legjobban a Jutassy tanártól kapott fekete kátránykenőcs és szárító puder használt. Sikerült a bajt majdnem egészen kigyógyítani és ha a viszketőség esetleg jelentkezik, csak fehér kátrányszappannal (Kolozsvári-féle) mossa és ezzel megtudja előzni, hogy erősebben felépjen. Vízben azonban nem szabad sokat pancsolni.

Szívből kívánok mielőbbi gyógyulást, üdvözlettel

„Egy előfizető”, Budapest.

Milió-ajándékunk szétküldésével kapcsolatban kapott kedves levelekből helyszüke miatt csak egy párat közölhetünk le.

Kedves Főszerkesztő úr! A gyönyörű szép ajándék-miliót megkaptam, köszönöm. Nagyon örültem neki s nagyon meg vagyok vele elégedve, mert igazán kifogástalan.

Szívélyes üdvözlettel dr. Horánszky Nándorné.

Tek. „**Magyar Uriasszonyok Lapja**“ Kiadóhivatalának, Budapest. Öszinte köszönetemet küldöm a részemre küldött szép milióért. Igen nagy örömet szereztek velem.

Tisztelettel gróf Vay Arthurné.

Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr! Nagy meglepetéssel vettem kézhez milió-ajándékukat, melyre nem is számítottam. Hálásan köszönöm kedves figyelmüket s bár nagy gazdasági elfoglaltságom kevés időt enged kézimunkázásra, örömmel kezdem meg a valóban szép és finom anyagra hibátlanul előnyomatott miliót. Kedves lapjoknak hűséges olvasója vagyok s mint egyik legrégibb előfizetőjük, örömmel tapasztalom a lapnak folytonos fejlődését, úgy külsejére, mint tartalmára nézve.

Maradok teljes tisztelettel és szívélyes üdvözlettel régi előfizetőjük, özv. Rakovszky Istvánné.

„**Gladys**“. Ha eszmecserét óhajtana folytatni teljesen hasonló gondolkodású, előkelő pozíciójú 29 éves tartalékos tiszt, a legkorrektebb formák között, úgy írjon a kiadóhivatalba „Dr. O. F.” jeligére.

Igen tisztelt kedves Főszerkesztő úr! Ajánlottan küldött gyönyörű szép miliót hálás köszönettel vettem kézhez. Szép magyar mintázatát élvezet lesz kézimunkázni. Igyekezni fogok minél több olvasót szerezni társaságomban kedves, nemes, szép irányú és irányú b. lapjoknak. Megjelenését alig várom, lelki finomságából sok erőt meríthet bárki, férfi, nő egyaránt. Apróságaim, picit unokáimtól az utóbbi napokban nem jutottam íróasztalomhoz, azért késtem kissé e pár sor megírásával. Szívélyes üdvözlettel Illés Gyuláné, főjegyző özvegye.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Az ajándék miliót megkaptam, hálás köszönetemet fejezem ki. Igazán, váraozáson felül szép és értékes, méltó a laphoz. Ismételtelen köszönöm. Szíves üdvözlettel Vincze Mária, tanítónő.

Fogadják leghálásabb köszönetünket itt felsorolt kedves előfizetőink lapunknak ismerőseink körében történt szíves ajánlásáért és a rendelkezésünkre bocsátott címeikért. Weber Aladárné, Vajna Józsefné, Kiss Anna Mária, Zlöbl Józsefné, Varnay Leventéné, Szépe Antalné, Halász Bálintné, Laki Kornélné, Dr. Veress Antalné, Dantzinger Lajosné, Szabó Gyuláné, Sir Alice, Kérdő Sándorné, Dr. Magyarossy Julia, Demény Sándorné, Horváth Zoltánné, vitéz Sebő Györgyné, Májay Arthurné, Vittek Jánosné, Papp Lászlóné, Dr. Szilágyi Istvánné, Szilágyiné Vörösmarthy Margit, Kozák Gézané, J.-né Ráczházy Elvira, Nagy Erzsébet, Kabrán Magda.

Mélyen tisztelt olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk a Budapest, V., Nádor u. 13. sz. alatt levő „Nádor cipőszalon”-t. Tulajdonosát személyesen ismerjük és kifogástalan megbízhatóságát garantáljuk. Előfizetőink, lapunkra történt hivatkozással, külön *kedvezményben részesülnek.*

RUHASZAKADÁS

művészi mütömése, harisnyák művészi javítása **Dr. KASSAINÉ** iparművészeti műhelyében, VII., Lövölde tér 1. Tel.: J. 395-34.

„Egy dorogi előfizető”. Az ágytollak tisztítása következő módon történik: A tollat mosókádba vagy tekőbe kell üríteni és langyos szódás vizet, mint amilyent a mosásnál szoktunk alkalmazni, rátöltünk, hogy egészen ellepje. Egy napig vízben hagyjuk, többször jól összevissza keverjük, aztán a vizet leszűrjük és helyette ugyancsak szódás langyos vizet töltünk rá, amelyben még két napig áztatjuk, azután rostára kiszedjük, hogy a víz lecsurogjon róla és tiszta langyos vízben ismét átmoszuk. Kifeszített hálóra rakjuk, hogy megszáradjon, ha háló nincs, zsákvásznat használunk, amelyet szintén kifeszítünk, hogy földet ne érjen. Száraz, meleg, napos időt választunk, hogy a toll mentől gyorsabban megszáradjon. Többször megforgatjuk s ha tökéletesen száraz, nádpálcával felverjük. Majd ritka organtinszáka teszszük és néhány napig a padláson felfüggesztjük, hogy teljesen átszáradjon. Többször felrögzogotjuk. Ezen eljárás után a toll teljesen tiszta és ruganyos lesz, akár csak új volna. Szív. üdvözlettel a Szerk.

Előfizetőink ingyenes hirdetései

Párhuzamosan olcsón világmárkás zongorák, pianók, részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés: Ehall zongoratermeiben, Andrássy út 15.

Magányos özvegyasszony, kinek leánya tanítónő, elvállal teljes ellátásra egy vagy két vidéki tanuló urileányt. Özv. Hézer Istvánné, Budapest, Üllői út 115/b.

Gyermek mellé 25 éven felüli jó házból való nő felvétetik, ki takarításnál segédkezik és ruhavarráshoz ért. Neményi Imréné, Budapest, IV., Váci uca 79. I. 10.

Tatatóvárosra menő keresztény uricsaládok, gimnáziumi tanulók, polgárista leányok elsőrangú lakást és ellátást nyerhetnek Schumacher keresztény uricsaládnál, közel az uszodához, angolparkhoz és a nagytóhoz. Eszterházy u. 133. sz. alatt. Társalgás magyar, német, angol, francia nyelven. Zongora használat, esetleg zongora és fenti nyelvek tanításával.

Akadna-e német területen lakó keresztény uri család, ki a jövő tanévre elfogadná IV-ik elemista fiamat mérsékelt tartásdíjért, esetleg gyerekért cserébe. Választ „Özvegy tanítónő” jellegre kérek a kiadóhivatalba.

Idős házaspár, jól főző, feltétlen becsületes, tisztaság és rendszerető nőt keres f. hó végére, aki a háztartási teendőket a mosásnál kivül elvégzi. Havi fizetés 400.000 K. Csapó Péterné, Ócsöd, Békés m.

A „Pallas nagylexikona” 18 kötet (díszes kötetben) eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Negyedik gimnázista fiam részére uricsaládnál teljes ellátást és lakást keresek az iskolai év kezdetére, a Baross uccai Bencés-gimnázium közelében. Popper Sándorné, cukorgyári tisztviselő neje, Szerencs, cukorgyár.

Okl. tanítónő, polg. isk. igazgató árvája, nevelőnői állást és otthont keres úri családnál szept. 1-re. Szíves megkeresést Brezovits Margit, tanítónő, Ikervár, Vas m. címre kérek.

18 éves urileány gyermekek vagy öreg házaspár mellé ajánlkozik. Háztartási teendőkben jártas, szívesen dolgozik, intelligens, szerény. Kezdők zongoratanítását is vállalja. Cím „Tóváros” jelige alatt kiadóhivatalban.

Intelligens urileányt keresek 15 hónapos kislányom mellé, kit családtagnak tekintenek. Grósz Hugóné, Békéscsaba, Gyulai út 6.

Igazgató családnál otthont nyer középiskolai tanuló, teljes ellátással, mérsékelt díjazásért. Vallásos nevelés, tanulmányi vezetés. Zene- és nyelvtanítás. Városliget és iskolák közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Szeptember 1-én kezdődő tanévre elvállalok két vidéki diákot teljes ellátásra. Lakás a belvárosban, isko-

lákhoz közel. Özv. Sandrovits Ferencné, Szeged, Lechner tér 10.

I. ker., Fő uccában lakó leányom, kinek egy 6 éves leánykája és egy féléves fiacskája van, keres egy főzőt mindenest, ki gyermekszerető, tiszta, dolgos, megbízható. Fizetése 40—50 pengő havonta s jó bánásmód.

Szíves megkeresést kér: I., Budakeszi út 16., Brokis tábornok neje.

Jobb mindenkes főzőnőt gyermektelen orvosi családkhoz vidékre keresek szeptember elsejére. Ajánlatokat esetleg fényképpel és bizonyítványokra való hivatkozással kérek. Dr. Molnár Gyuláné községi orvos neje, Tiszacsege, Hajdu m.

Keresek október 15-re Budán, I. vagy II. emeleten 2 uccai, bútorozatlan, mellékhelyiségekkel bíró lakást, három személy részére. Hosmann Béláné, Felsőgalla.

A mélyen tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánljuk újonnan megnyílt *Menczer Gőzmosó*, kelmfestő, vegytisztító modern üzemünket. IV., Eskü út 5. Váci ucca sarok. Belvárosi kávéház mellett.

Az 1927/28. tanévre felsőbb iskolás fiú- vagy leánytanuló úri családnál lakást, teljes ellátást kaphatnak, felsőbb iskolák, tanítóképzők és gimnázium közelében. Tóth Józsefné, Budapest, II. Fő u. 66. I. 17.

Középkorú, intelligens urinő ajánlkozik társalkodónőnek, anyahelyettesnek, házvezetőnőnek vagy öregekhez gyámoltónak. Cím: Miskolc, Kun József u. 38.

Jól főző mindenkes, házimunkához értő, intelligens, szerény igényű úrinőt keresek 4 tagú családhoz, hol tisztességes megélhetést és állandó otthont talál. Ajánlatok: Sz. B.-né, Dr. Szintner Sándor úr címén, Székesfehérvár, Deák Ferenc u. 14. küldendők.

Alagon, Mikszáth uccában 300 öles telek eladó. Négyzetile 3.50 Pengő. Cím: Rákospalota, Bocskay u. 184.

Külön bejáratú szobát keresek, fűtés, világítás, takarítás és cipőtisztítással, Eszterházy vagy Szerb u. közelében. Freund Ferenc, Pápa, Petőfi u., Petőfi-ház.

Pénzügyi tanácsos özvegye a jövő tanévre elvállal teljes ellátásra 1—2 feltétlen úrileányt, kik közép- vagy főiskolát látogatnak, közép- és főiskolák közelében. Özv. Magyar Miklósné, Budapest, VIII., Rökk Szilárd u. 28. III. em. 25.

Két- és egyszobás lakások bútorozva és anélkül, azonnal elfoglalható I. kerületben. Közelebbi felvilágosítás nyerhető: Budapest, I., Vár, Díszter 3. II. em. 14.

Polgári iskolás leánykát teljes ellátásba elvállalok havi 60 pengő díjazás mellett, iskola közelében. Özv. Ledinszky Józsefné, Nagytétény, Hunyadi u. 18.

30 éves nővérem részére, ki a háztartásban és főzésben jártas, házvezetőnő vagy ehhez hasonló alkalmazást keres szept. elsejére magános úrinőhöz vagy kisebb családkhoz. Kézimunkázni tud, varrásban segédkezik. Szíves megkeresést özv. Kovács Sándorné, Nagymajláth, Csanád m. kérek.

Felsőiskolás leányok családi otthont nyerhetnek teljes penzióképen fővárosi megbízható úri családnál, ahol a társalgási nyelv német, szintűgy olyan lányok is, kiknek szülei esetleg nyári távollét alatt őket megbízható családnál kívánják elhelyezni. Ajánlatokat „Otthonpótló” cím alatt kiadóhivatalba kérünk.

„Kérjük kedves előfizetőinket, szíveskedjenek lapunkat ismerőseiknek ajánlani”

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Segédszerkesztő: tordai BÓJTJE ETELKA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN
Kéziratokat nem adunk vissza.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

